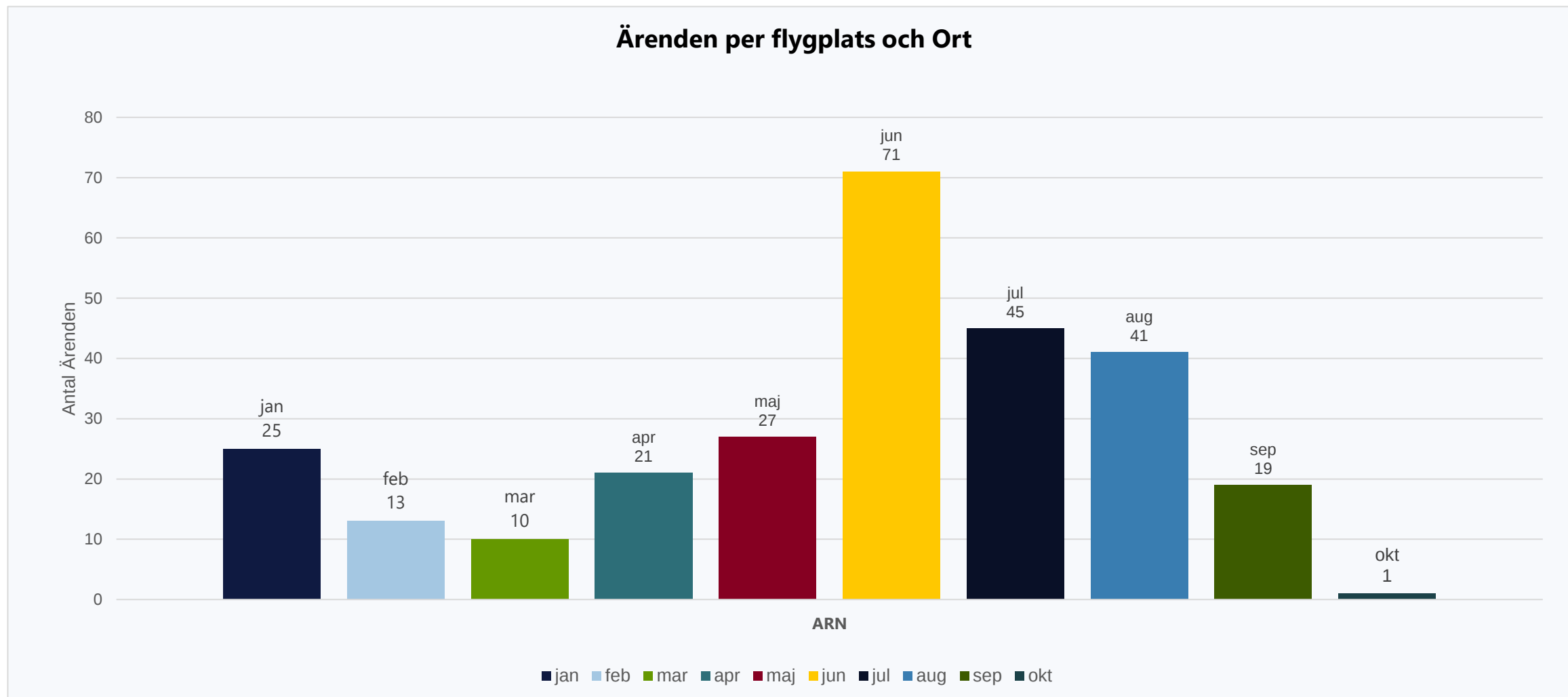

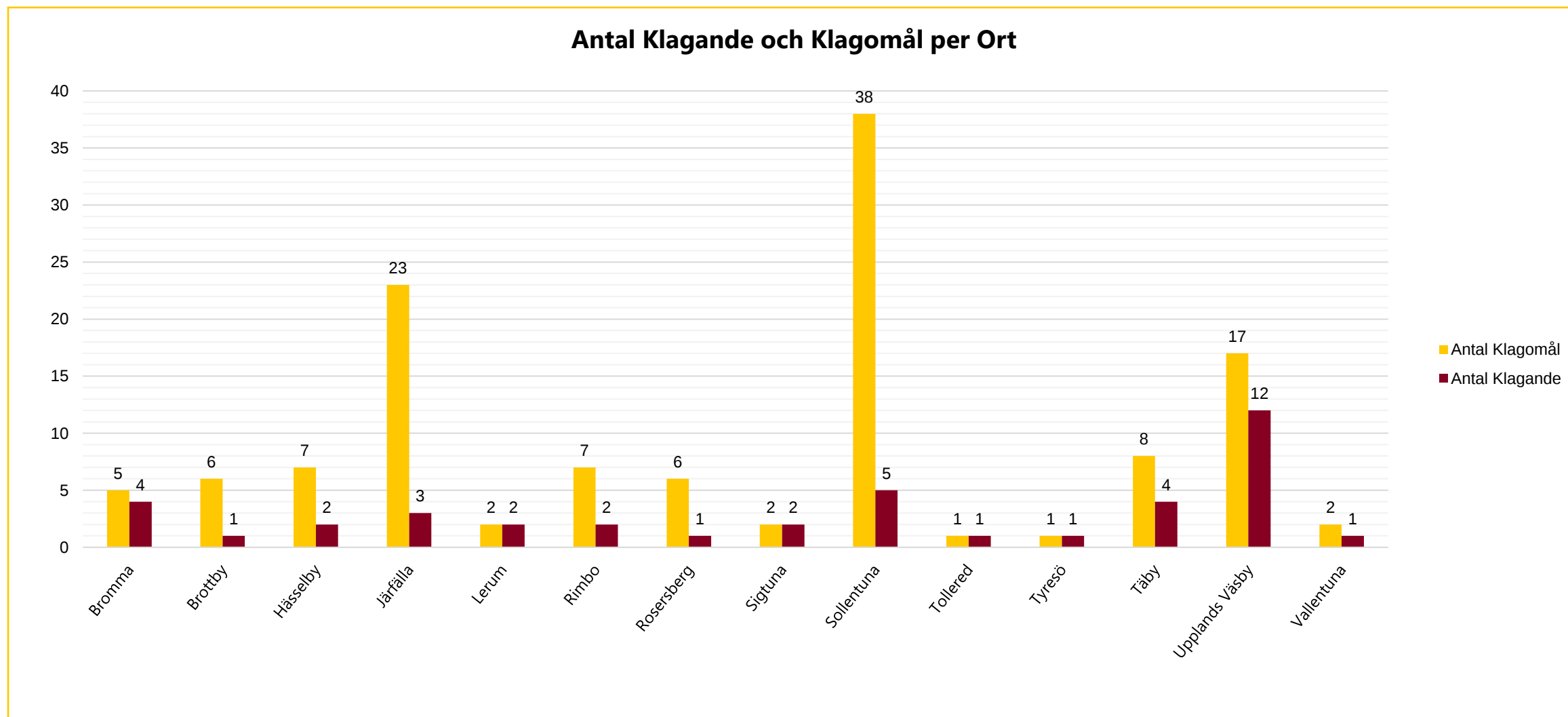
Redovisning av bullerklagomål för Stockholm Arlanda Airport

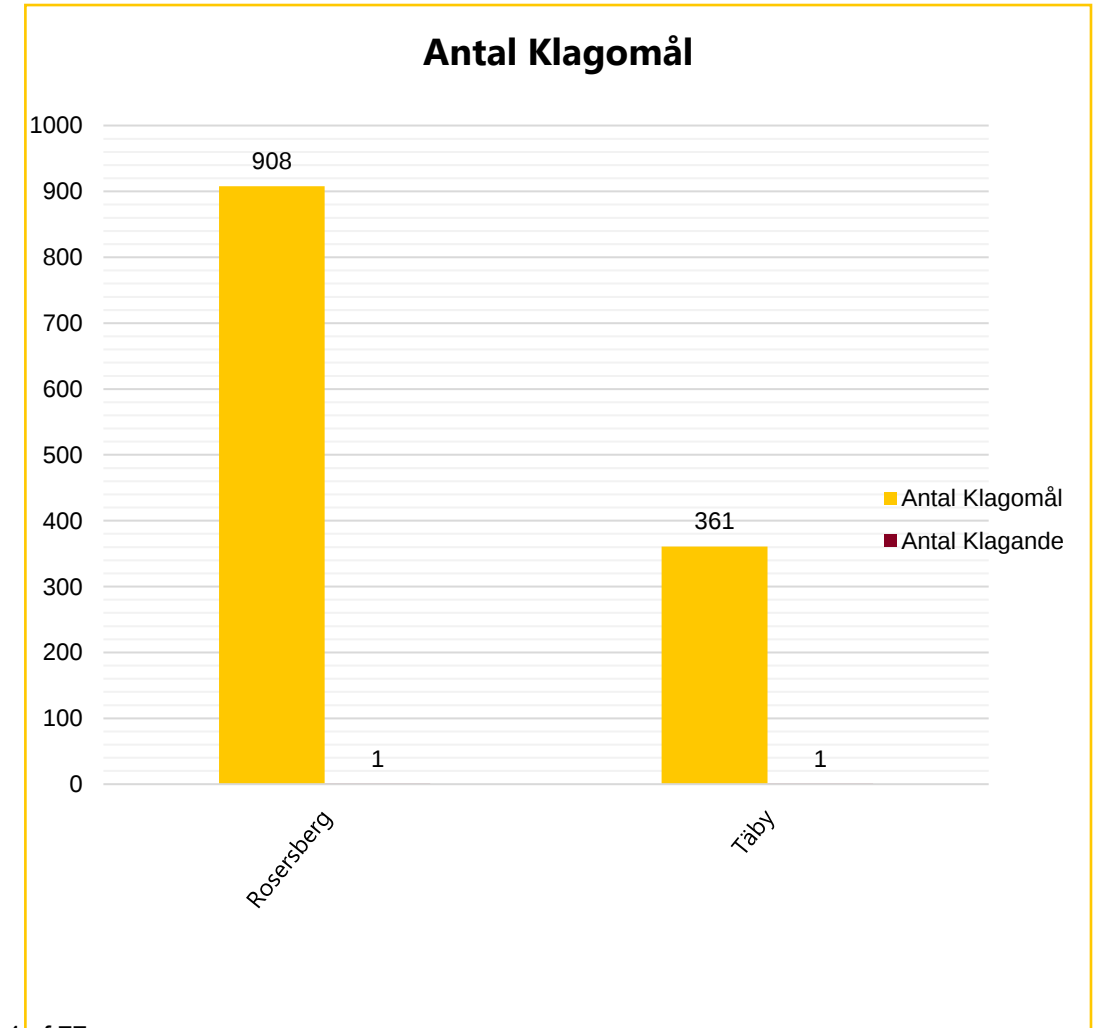
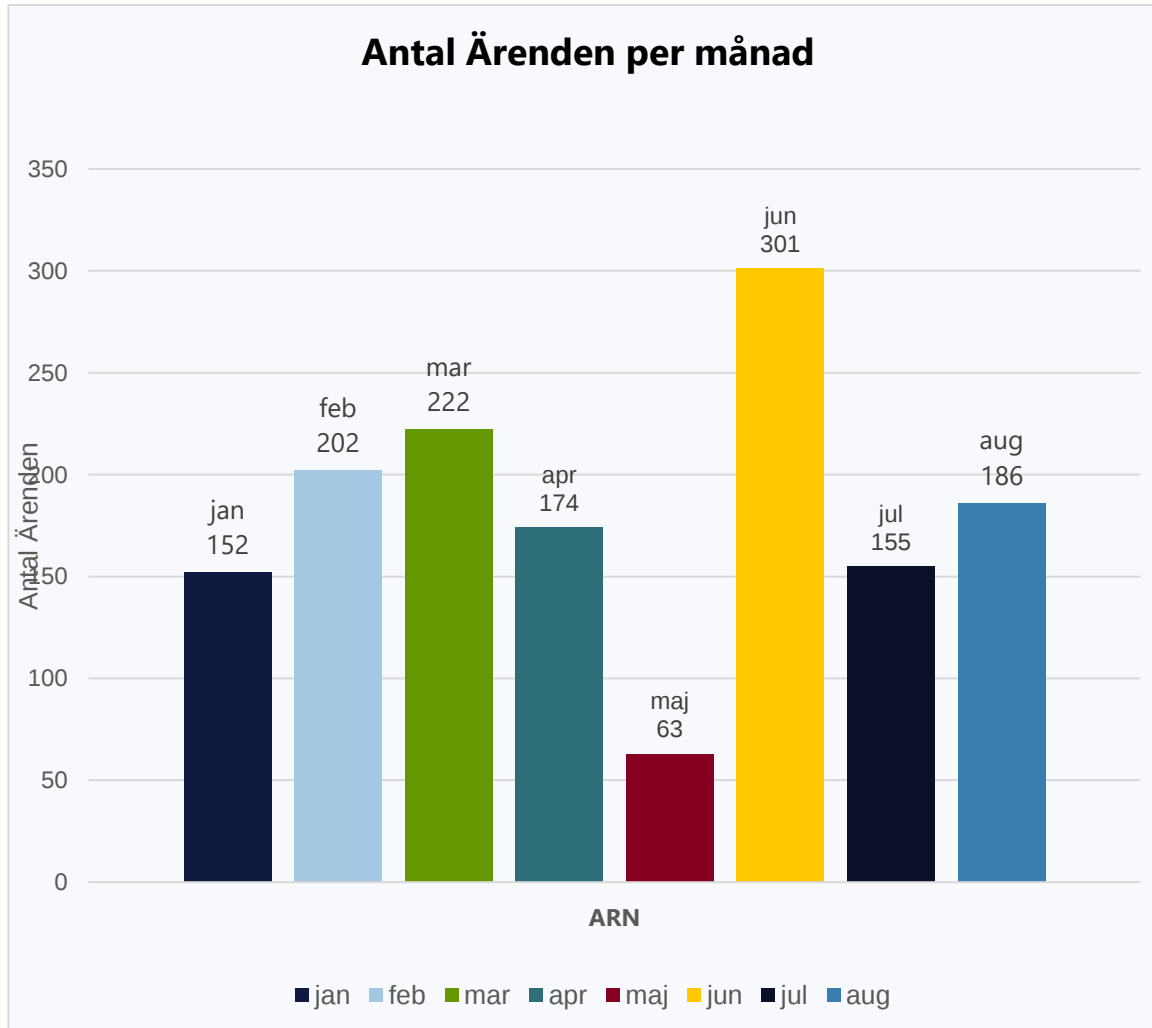
Antal Bullerklagomål – 2025

Antal Klagande per Ort – 2025

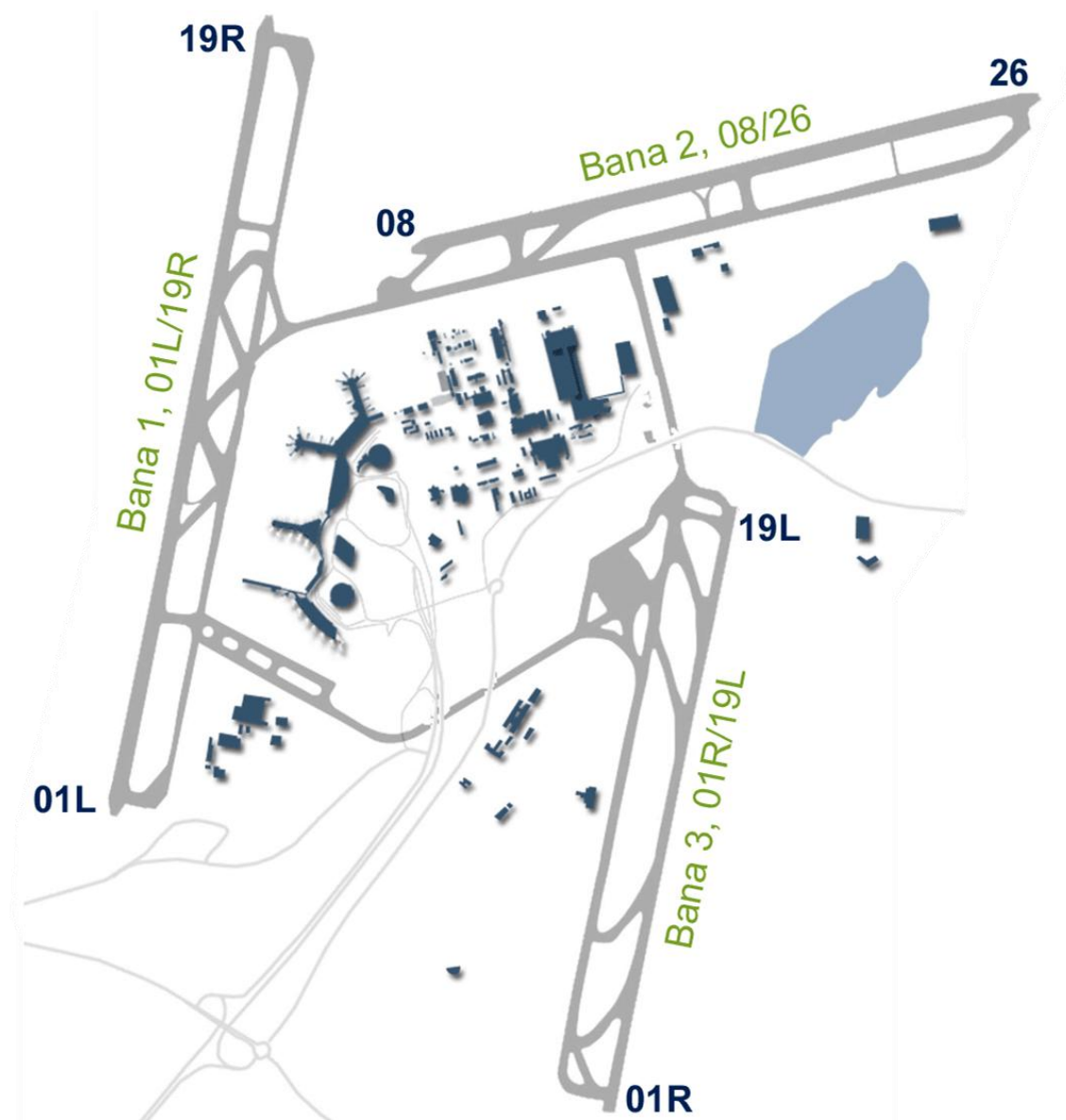

Antal klagomål från 2 enskilda personer (187 50 Täby och 195 70 Rosersberg)

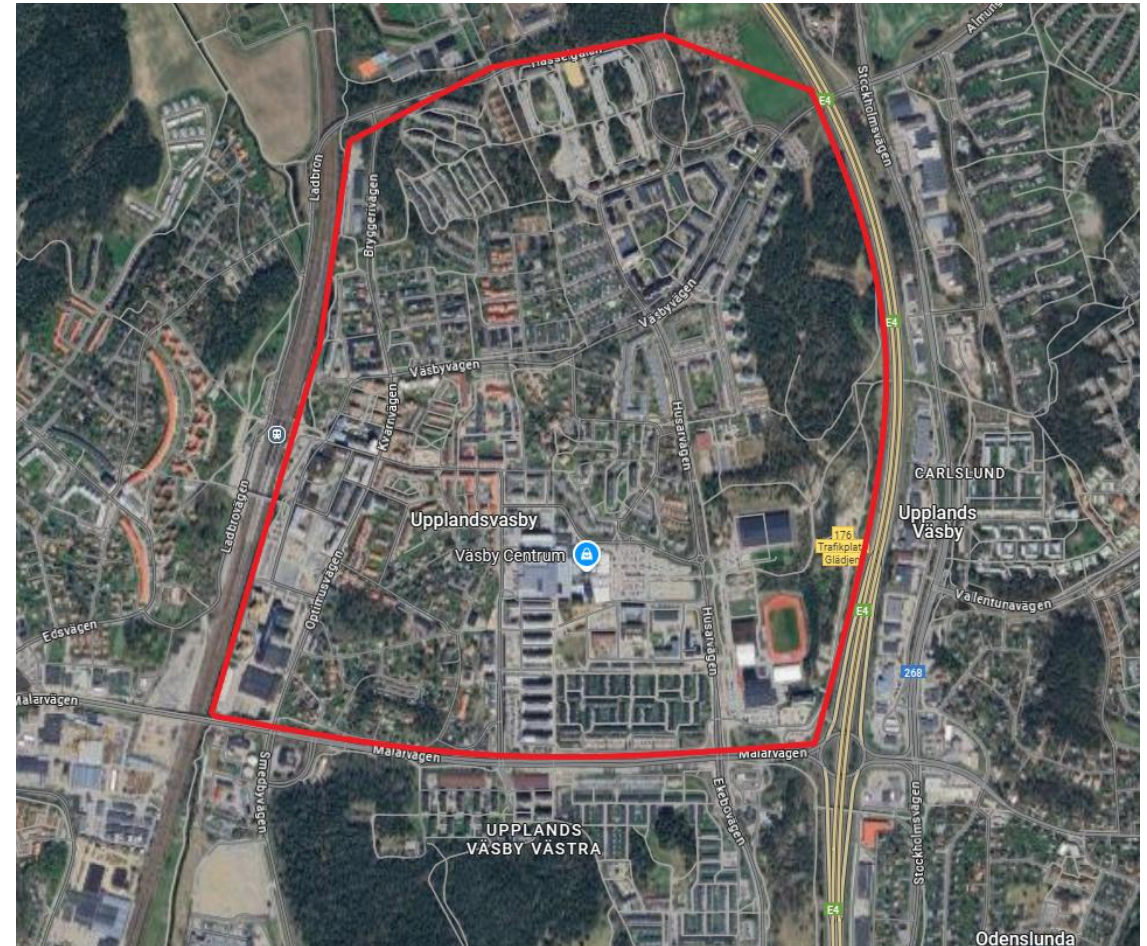
Kommande banavstängningar

- Inga planerade omfattande banavstängningar som överstiger 2 timmar tills årsskiftet.

Bullermätningen 2025 (Upplands Väsby)

- Bullermätningen genomfördes mellan 19:e Augusti och 26:e September.
- Mätningen ägde rum på en privattomt i centrala Upplands Väsby.
- Rapporten är under bearbetning och förväntas vara fastställd i december

Swedavia Airports

Swedavia Airports

Status PFAS – Stockholm Arlanda Airport

Emil Andersson Cada
HSSE Miljö
Stockholm Arlanda Airport

Uppföljning av skyddsåtgärder

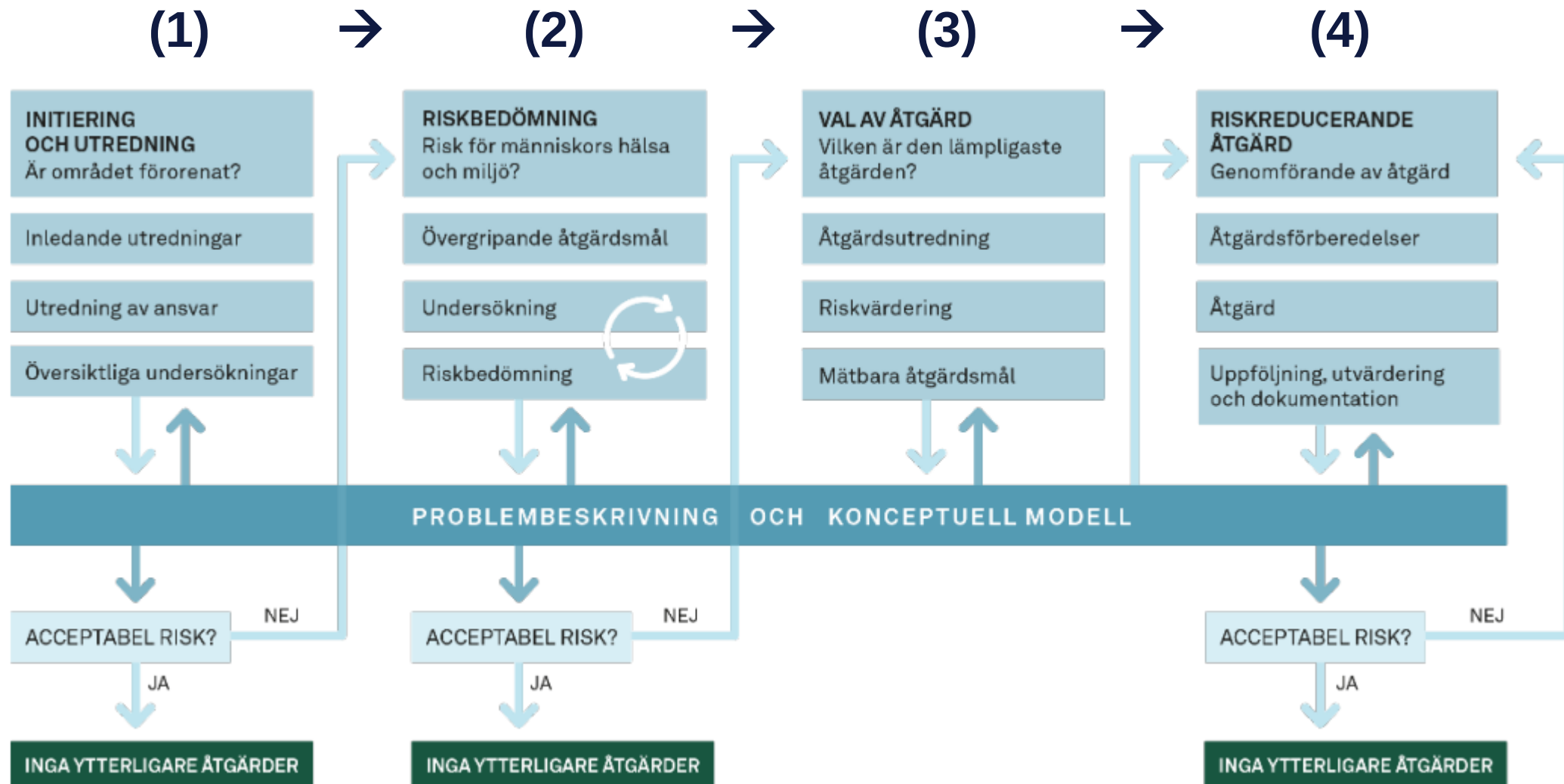
[illegible]

Pågående projekt och tidplan

- Huvudprojekt
- Skyddsåtgärder

Efterbehandlingsprocessen – PFAS

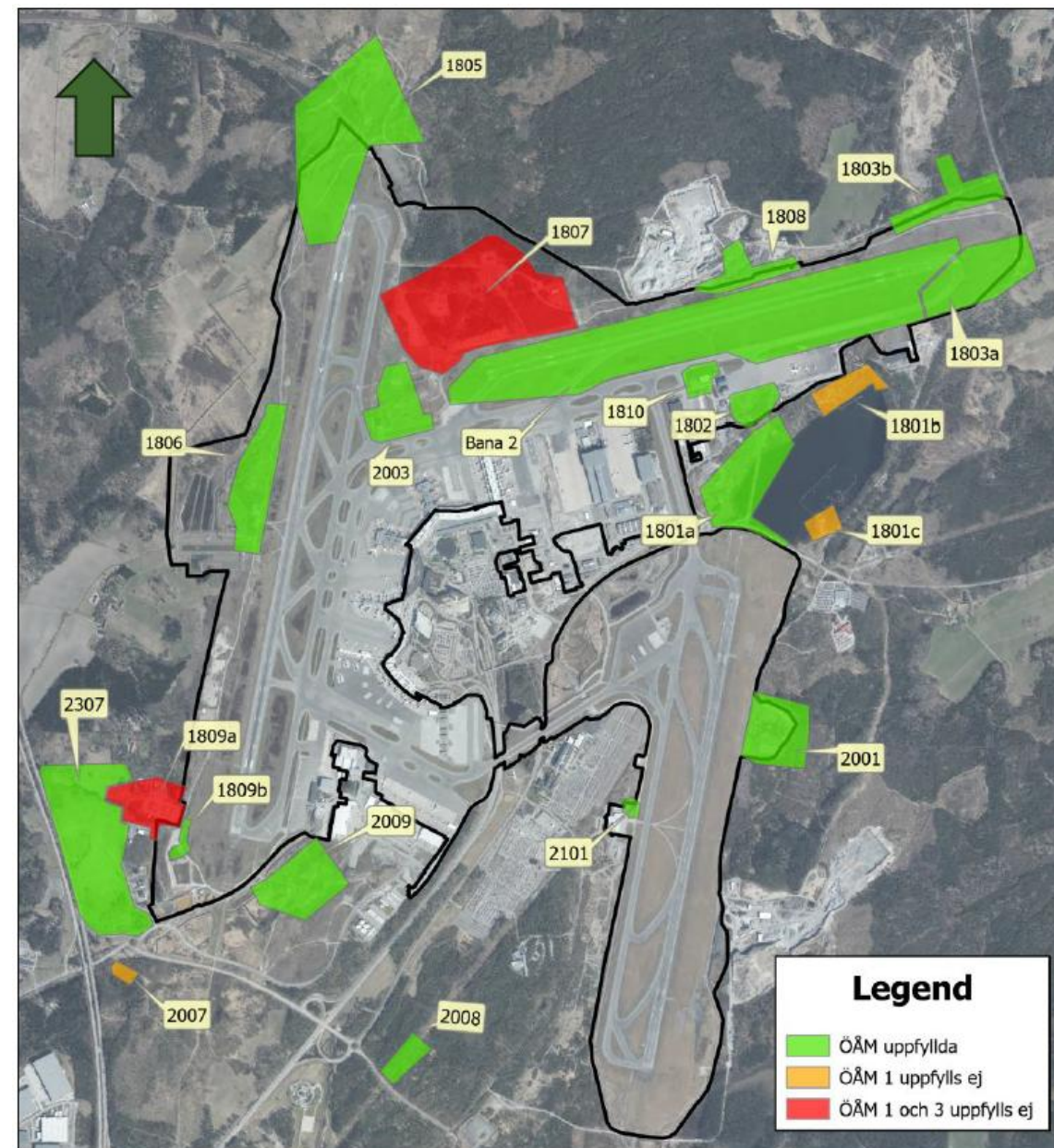

Delresultat riskbedömning

1. Delrapport för Mark och hälsa

- Inom röda delområden bedöms det föreligga en oacceptabel risk för människors hälsa
- Riskbedömningen visar att konsumtion av fisk från påverkade ytvatten i anknytning till flygplatsen kan utgöra en oacceptabel risk för människors hälsa.
- Spridning av PFAS bedöms kunna medföra en oacceptabel risk för människors hälsa utanför flygplatsområdet.
- LIV:s gränsvärde för PFAS4 i dricksvatten överskrids i ungefär 15 % av de undersökta dricksvattenbrunnarna. Åtgärds målet bedöms därmed inte uppfyllas.

2. Stort arbete genomförs nu under hösten att färdigställa resterande delrapporter

Inledande åtgärdsutredning brandövningsplats

Tabellen sammanfattar vilken typ av risker som åtgärdas och nyttor för de åtgärder som beskrivs i åtgärdsutredningen. Notera att "Ja" i Tabell 7-1 generellt innebär att den aktuella risken reduceras.

Om risken helt elimineras till en acceptabel nivå beror på hur den kombineras med andra åtgärder vid framtagande av åtgärdsalternativ. Exempelvis kanske det är nödvändigt med både en sorptionsbarriär och en passiv behandling av dagvatten för att uppnå behövlig riskreduktion med avseende på spridning av PFAS via dagvatten till ytvattenrecipienter.

I den slutgiltiga åtgärdsutredningen tas åtgärdsalternativ fram som visar att alla risker reduceras till behövlig nivå. För att planera bästa kombination av åtgärder på kort och lång sikt när det gäller skydd av ytvattenrecipienter är det sannolikt nödvändigt med en övergripande åtgärdsplanering för hela Arlanda.

Tabell 7-1 Kvalitativ sammanfattning av nyttor/riskreduktion med olika typer av åtgärder.

Typ av åtgärd	Avsnitt	Underlättar flytt av verksamhet åtgärden	Human-exponering jord	Risker för markmiljö och terrestra ekosystem	Risker kopplat till ytvatten-recipienter	Enskilda brunnar utanför flygplatsområdet ²	Belastning på ARV (Käppala)
Bortgrävning högförorenade massor	6.1	Sannolikt inte	Ja	Ja	Möjligen	Möjligen	Nej
Immobilisering omättad jord	6.2	Ja	Okänt	Ja	Ja	Möjligen	Nej
Sorptionsbarriär	6.3	Nej	Nej	Nej		Möjligen	Nej
Passiv behandling dagvatten	6.4	Nej	Nej	Nej		Sannolikt inte	Nej
Minskad PFAS belastning spillvatten	6.5	Ja/Ej relevant ¹	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Åtgärder kopplade till infrastruktur och verksamhet	6.6	Ja/Ej relevant ¹	Nej	Nej	Ja	Möjligen	Ja
Flytt av brandövningsplats	6.7	Ej relevant	Ja	Nej	Ja	Möjligen	Ja
Administrativa åtgärder	6.8	Nej	Möjligen	Nej	Nej	Nej	Nej

¹ Om brandövningsverksamhet flyttas kan utrustning och infrastruktur avetableras. Om den finns kvar kan dessa åtgärder ej genomföras.

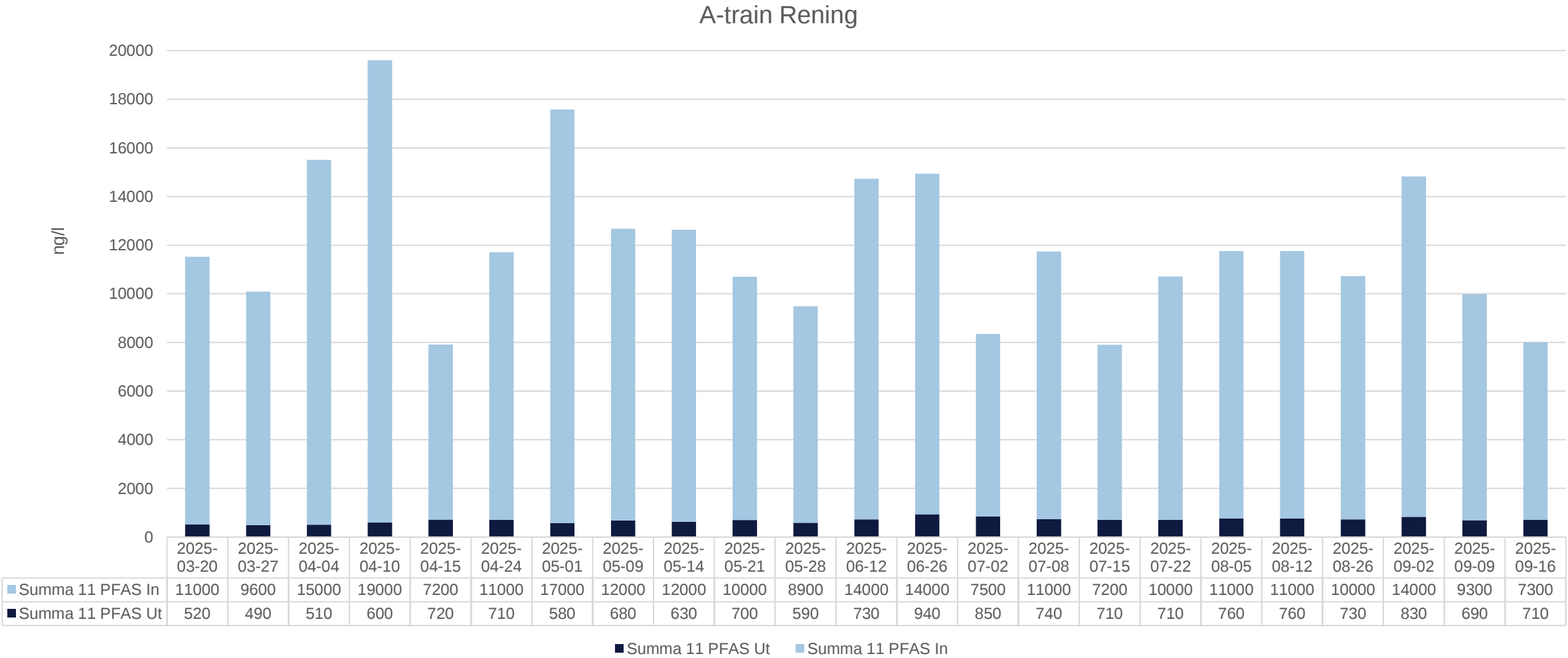
² Det är oklart i vilken grad grundvatten från brandövningsplatsen påverkar enskilda brunnar. Detta klargörs närmare i den riskbedömning som slutförs under våren 2025. Denna riskreduktion/nytta kan i ett senare skede höjas till ett "Ja" eller så tas kategorin bort.

Uppföljning av skyddsåtgärder

- A-train
- Status skyddsåtgärd Kolsta reningsverk

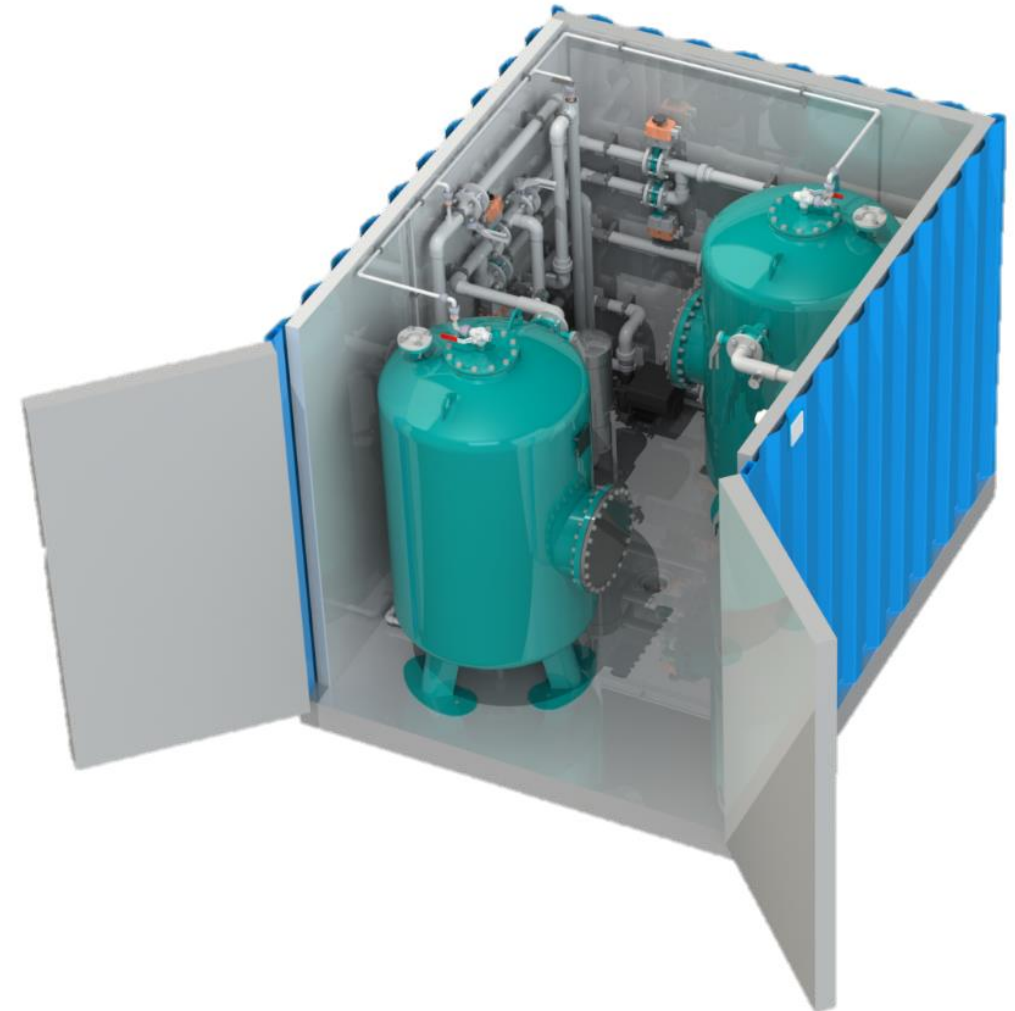

Reningseffekt och resultat A-train

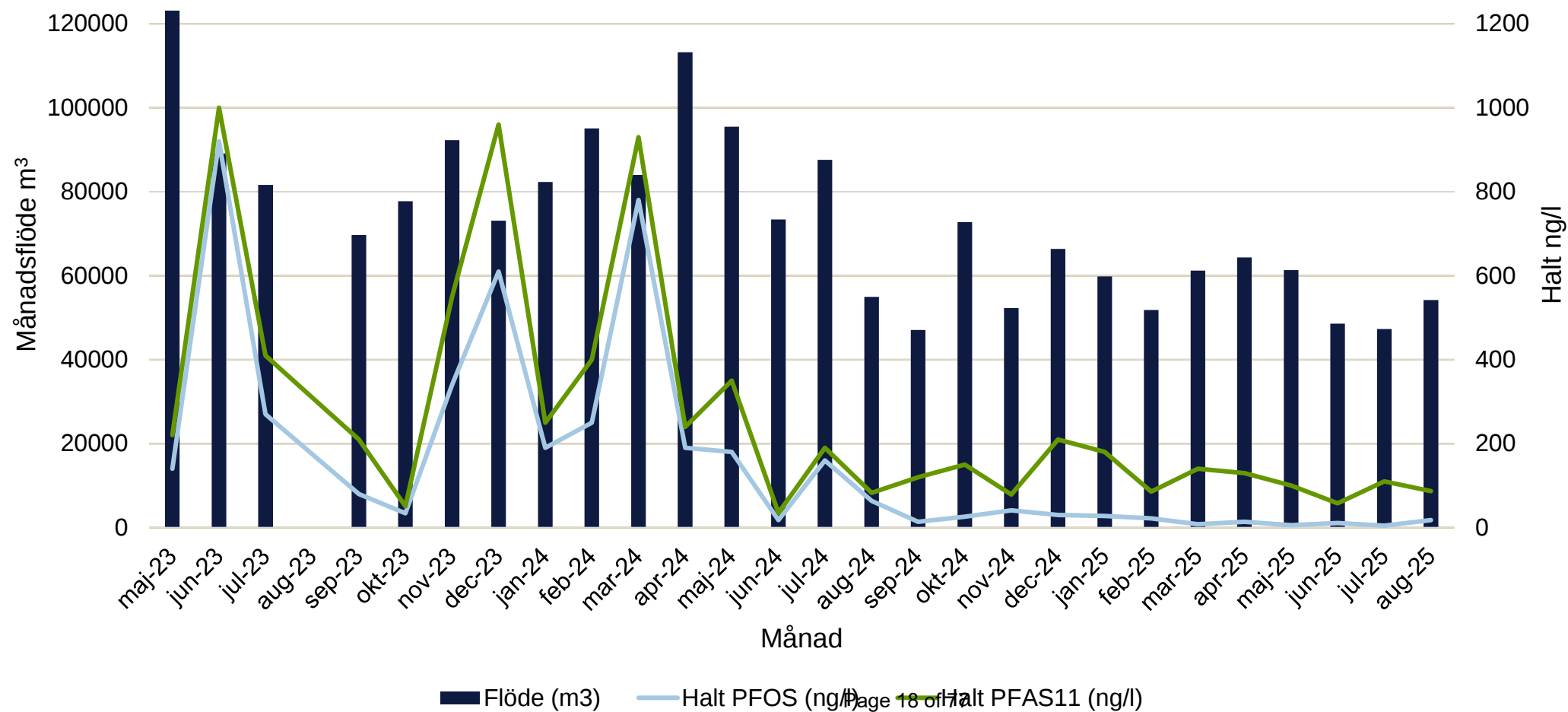

Spillvatten – Kolsta reningsverk

- Upphandling av nytt reningssteg
 - Reningssteg utanför Kolsta reningsverk – utgående spillvatten
 - Containerlösning, extern drift
 - Upphandling klar – Mellifig vann, kolfilterlösning
 - Planerad driftsättning augusti 2025
 - Planerat en månads drift tillsammans med Fluorflok
 - Villkorad rening minst 90 %
 - Anläggning är installerad men är ännu ej i drift
 - Fluorflok kommer att fortsätta användas parallellt under hösten

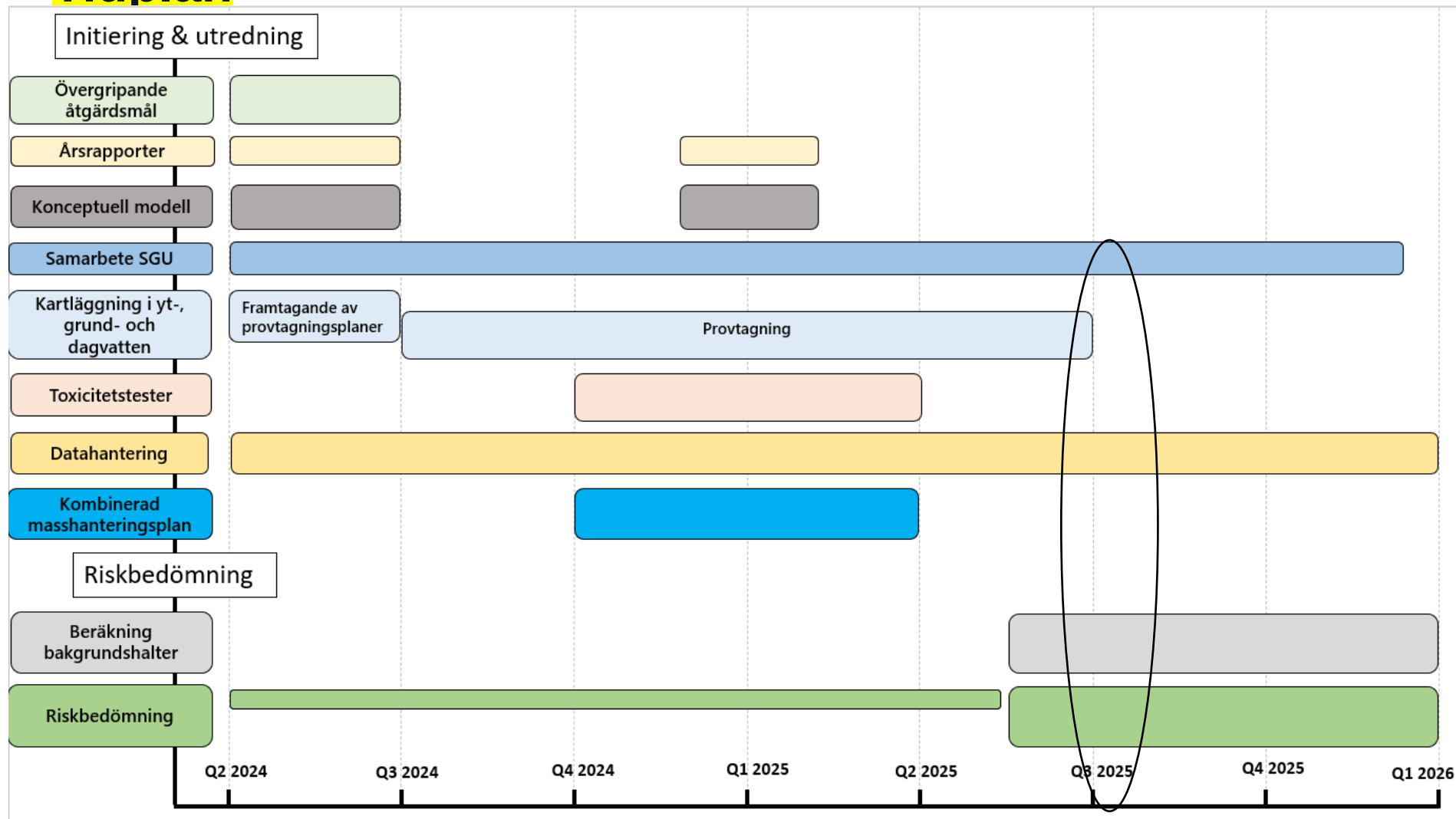
PFOS och PFAS 11 från Måby till kommunala spillvattennätet

Handlingsplan arsenik

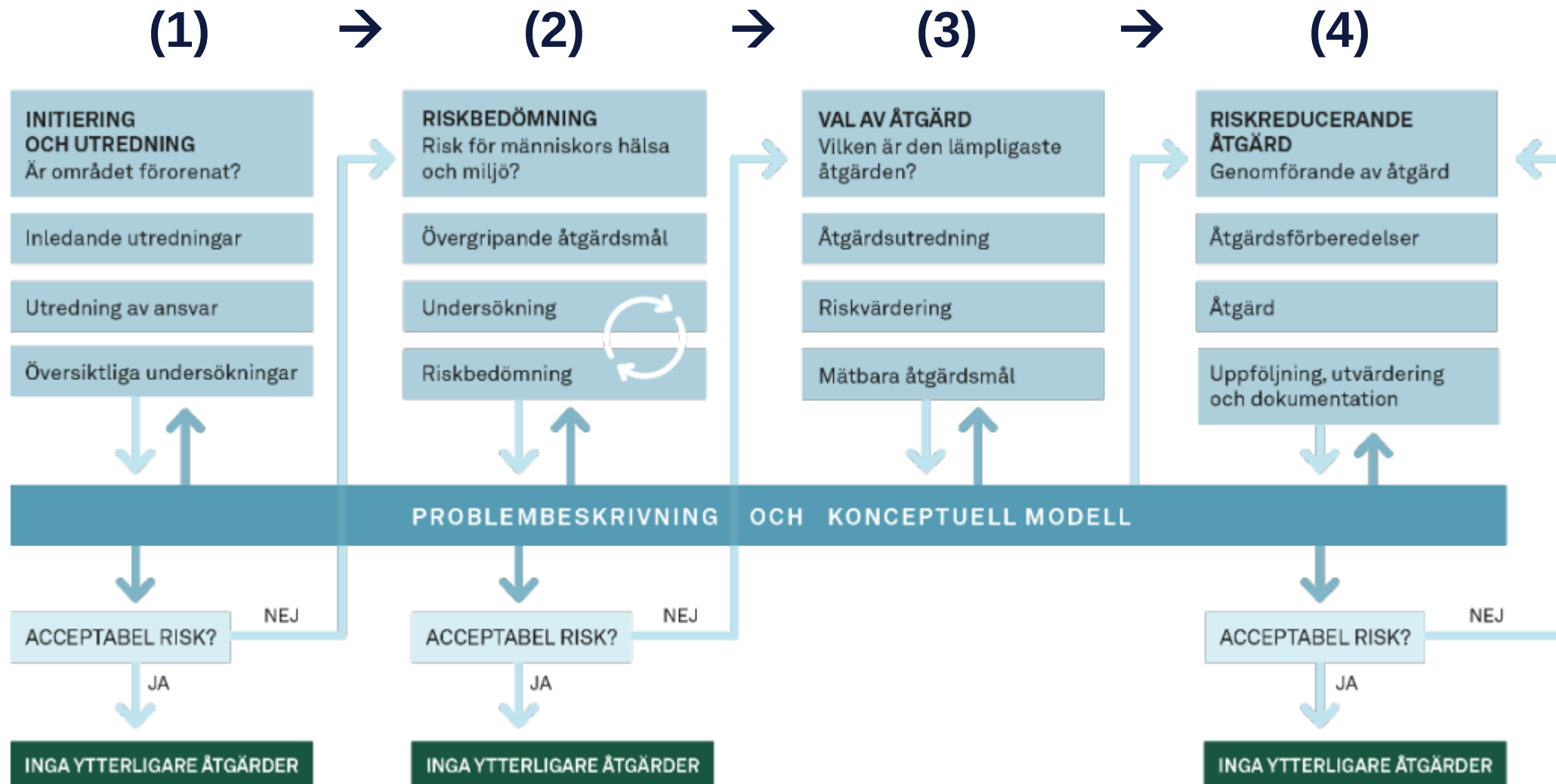

Tidplan

* Leverans från utredande konsult till Swedavia

Efterbehandlingsprocessen – PFAS

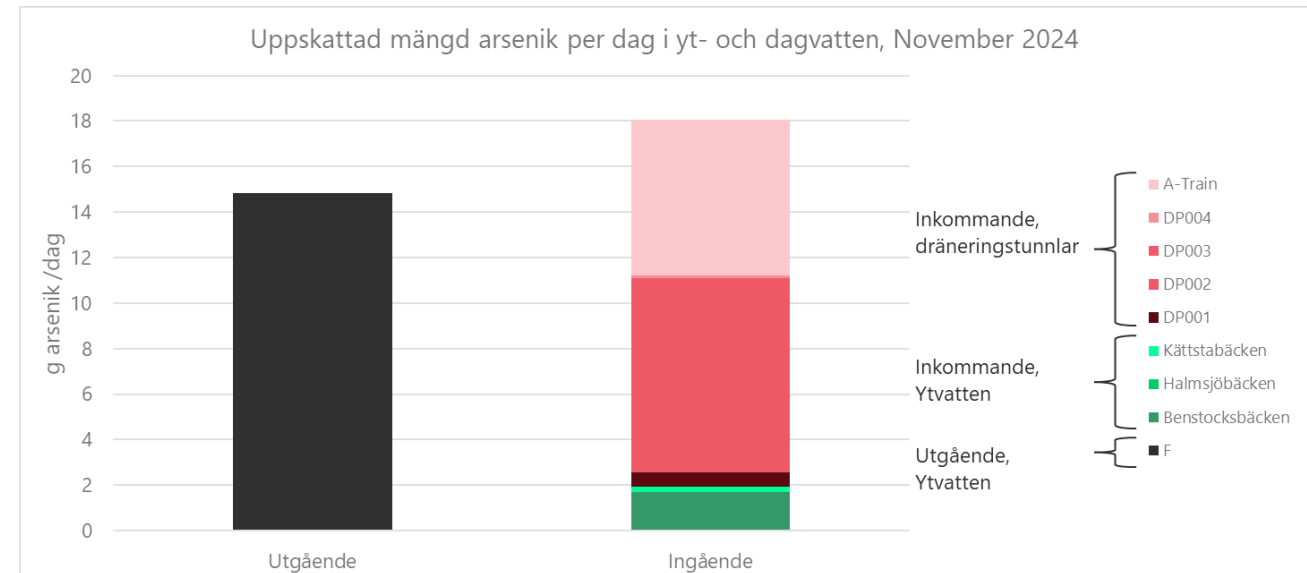
Pågående aktiviteter inom (1)

Aktivitet	Leveransdatum	Förändring/kommentar
Kombinerad masshanteringsplan och metodbeskrivning för provtagning och hantering av bergmassor	Oktober 2025	Runt Arlanda flygplats finns fyra bergtäkter där arsenikhaltig glimmerskiffer antigen förekommer eller sannolikt kan förekomma. Historiska data över masshantering inom flygplatsen är dock begränsad och det är möjligt att det förekommer fler platser där fyllnadsmassor från dessa bergtäkter har nyttjats. I första hand avser denna delaktivitet att ta fram komplement till den befintliga riktlinjen för markarbeten och masshantering för att reglera externa jord- och bergmassor som tas in på Arlanda flygplatsområde. Huvudsyften är att undvika att mer arsenik tas in till flygplatsen samt att kontrollera att arsenikhaltig fyllnad inte omplaceras inom fastigheten.
Kompletterande utredning Arsenikutredning i grundvatten och jord söder om bana 1	December 2025	En kompletterande grundvattenprovtagning genomförs strax sydväst om Bana 1. Arbetet innefattar installation och provtagning av nya grundvattenrör samt uttag av jordprover. Syftet är att ge ett bättre underlag för att bekräfta och avgränsa föroreningssituationen samt stärka bedömningen av förmodade källområden avseende arsenik runt södra delen av Bana 1. Detta görs mot bakgrund av att förhöjda halter har påträffats i området.
Kompletterande utredning Kompletterande berg- och grundvattenprovtagning i försörjningstunnlar	December 2025	En kompletterande berg- och grundvattenprovtagning genomförs i försörjningstunnlar under Arlanda Airport. Syftet är att undersöka spridningsförutsättningar avseende arsenik från försörjningstunnlarna, då dräneringsvatten som pumpas från tunnlar misstänks belasta dagvattnet med arsenik.

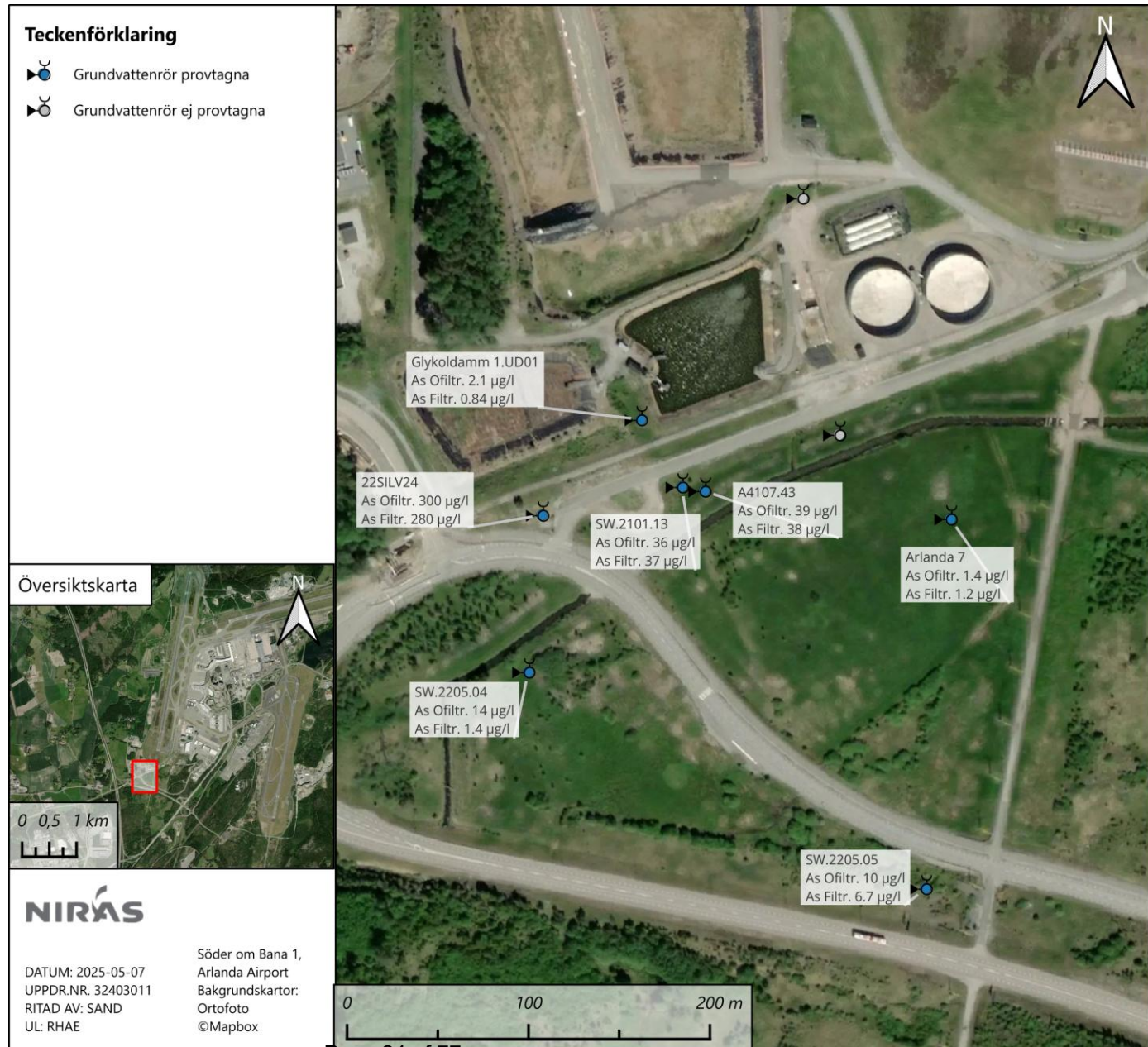
Kompletterande berg- och grundvattenprovtagning i försörjningstunnlar

• Resultat

- Utgående, provpunkt F: ca 14 g/dag
- Ingående ytvatten: ca 2 g/dag
 - Benstocksbäcken störst påverkan
- **Från dräneringstunnlar: ca 16 g/dag**
 - **A-Train och DP002 tillsammans mer än provpunkt F**

Kompletterande utredning Arsenikutredning i grundvatten och jord söder om bana 1

Pågående aktiviteter inom (2)

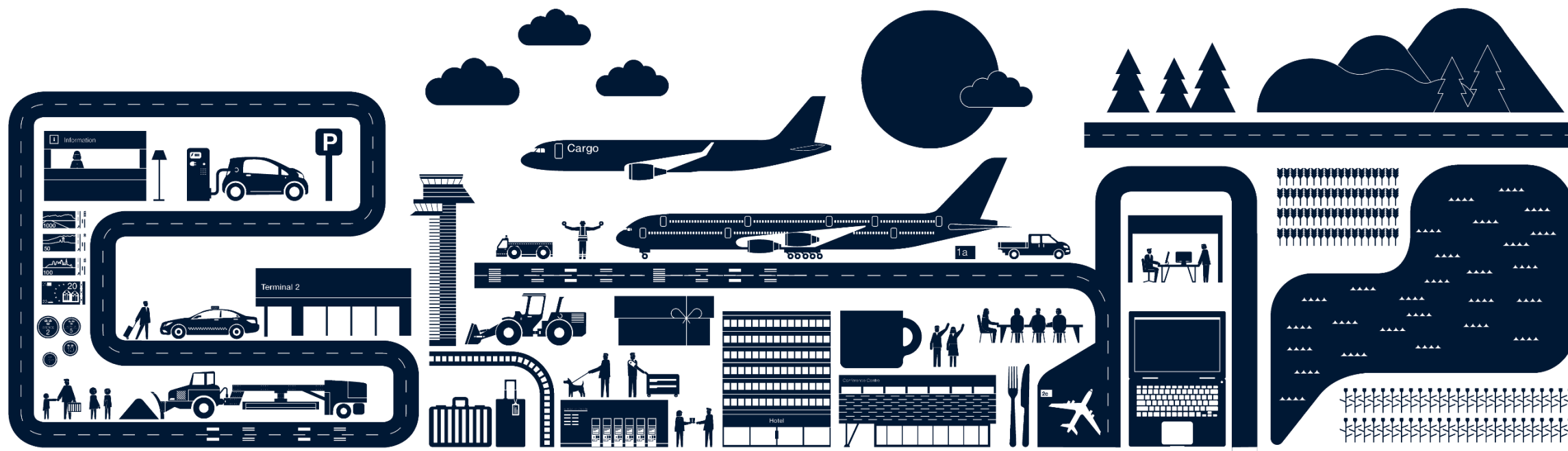
Aktivitet	Leveransdatum	Förändring/kommentar
Framtagande av Riskbedömning	Mars 2026	Startmöte för aktiviteten har hållits och arbetet löper på enligt kommunicerad tidplan

Aktivitetsplan – Avslutade aktiviteter

Aktivitet	Förändring/kommentar
Provtagning av arsenik i grundvatten	Aktiviteten är slutförd
Provtagning av Arsenik yt- och dagvatten	Aktiviteten är slutförd

Tack!

Swedavia Airports

Status U4 – Stockholm Arlanda Airport

Emil Andersson Cada
HSSE Miljö
Stockholm Arlanda Airport

Övergripande status och framdrift

Emil Andersson Cada
HSSE Miljö
Stockholm Arlanda Airport

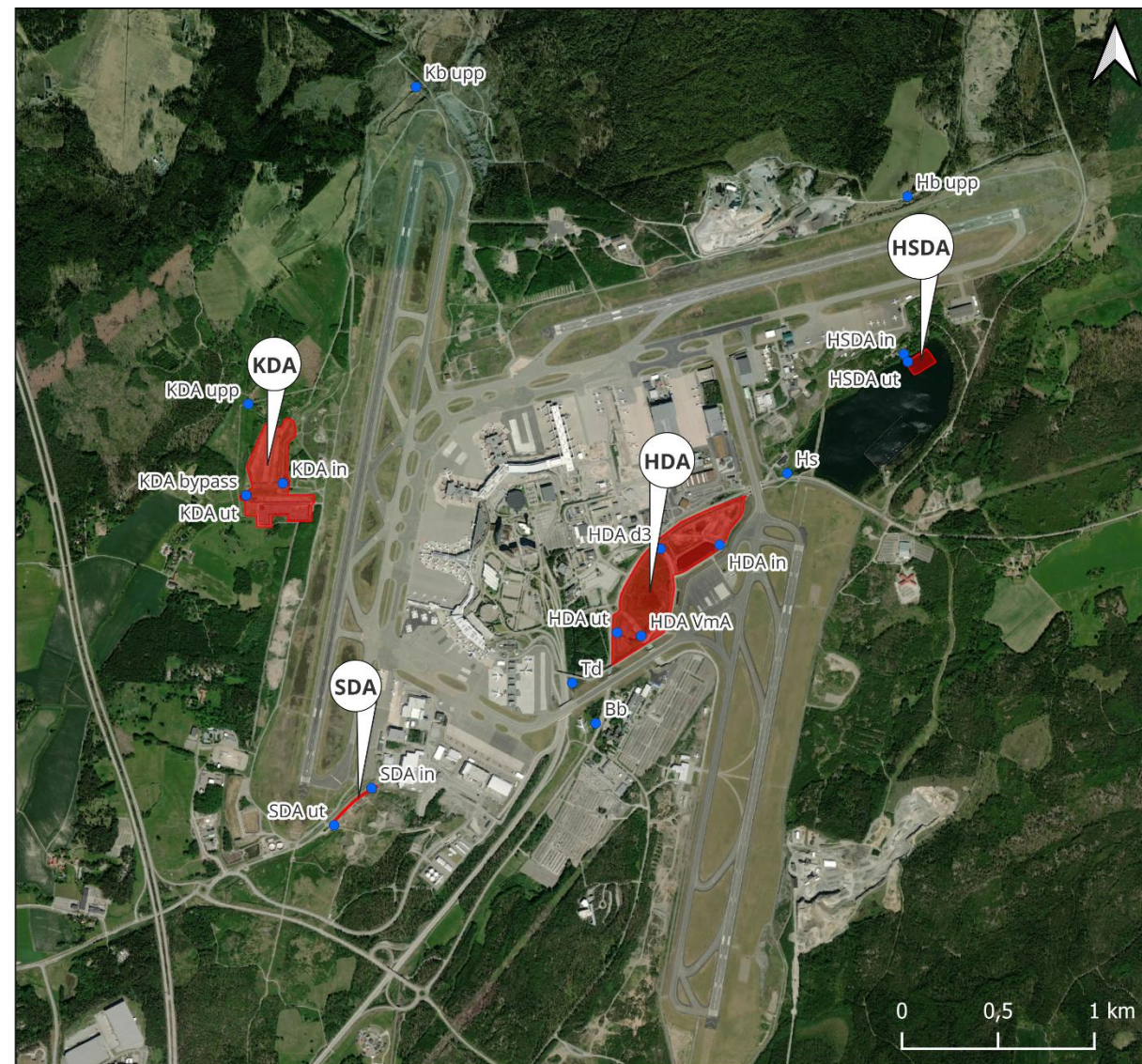
Översikt

Utredningen ska redovisas till mark- och miljödomstolen med förslag till slutliga villkor senast den 30 december efter utgången av den sista vintersäsongen. Hantering av Arsenik- & PFAS-problematiken sker separat från Prövotidsutredningen.

Utredningen omfattar:

- 5 vintersäsonger (driftsäsonger)
- Provtagning, KDA, HDA, HSDA & SDA
- Utvärdera reningseffektivitet och möjlig rening för KDA & HDA
- Bedöma sammantagen vattenkvalitet Provpunkt F
- Utföra förbättringsåtgärder
- Riktvärden P1

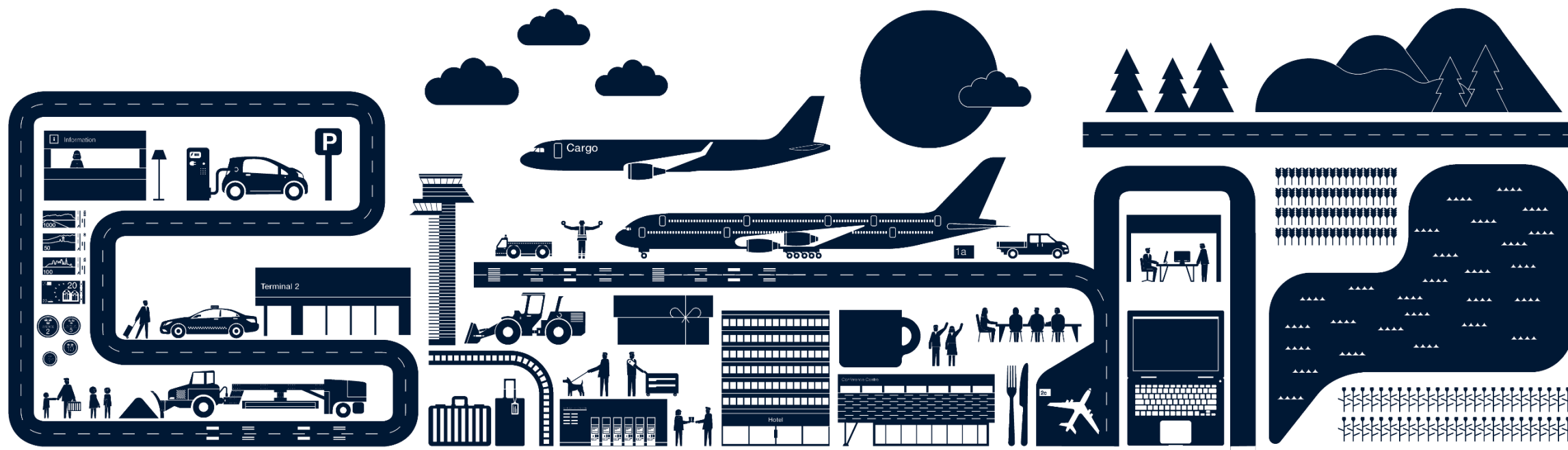
Provisoriska föreskrifter mätt i punkten F	Riktvärde	
Syrehalt	> 5	[mg/l]
TOC ^{1,2}	< 30	[mg/l]
Koppar ^{1,2}	< 9	[µg/l]
Zink ^{1,2}	< 20	[µg/l]
Bly ^{1,2}	< 1	[µg/l]
Kadmium ^{1,2}	< 0,1	[µg/l]
Krom ^{1,2}	< 5	[µg/l]
Nickel ^{1,2}	< 15	[µg/l]
Arsenik ^{1,2}	< 5	[µg/l]
¹ Årsmedelvärde		
² Enligt Naturvårdsverkets rapport 4913		

Status och leverans inför slutredovisning

- Årsrapporter (klar)
- Uppdaterad recipientutredning och miljö kvalitet (v.41)
- Mass- och vattenbalans driftsäsong 2024-2025 (klar)
- Miljöriskutredning (v.41)
- Föreslagna förbättringsåtgärder och åtgärder (slutet av oktober)
- Teknisk beskrivning (klar)
- Sammanställd redovisning (november)

Tack!

Pågående arbeten/projekt

Banrep 2025

Bakgrund

- Årliga banreparationer, markarbeten samt åtgärder för att leva upp EASA-regelverk

Tidplan

- April – augusti 2025

Miljöaktiviteter

- Masshantering/schaktning

Projektstatus

- Arbetena är avslutade. För närvarande pågår arbete med att sammanställa dokumentation.

Anmälan

- Dnr. 9943-2025, 28 § Efterbehandlingsåtgärd

Bryggor & Uppställningsplatser

Bakgrund

- Renovera uppställningsplatser och bryggor. Ledningar rivs upp, renoveras och återställs. Bryggor, brygghus och bryggångar rivs och nya installeras.
- Plats för elflygplan anläggs.

Tidplan

- Platta BC renoveras under 2024-2026 (övriga etapper t.o.m. ca. 2030).

Miljöaktiviteter/-påverkan

- Schaktning, masshantering, avfall.
- Materialval, dagvattenhantering, klimatreducering, mm.

Projektstatus

- Gjutning av ny platta pågår. Sortering av jordmassor har avslutats.

Anmälan

- Dnr 25949-2024, 28 § Efterbehandlingsåtgärd
- Dnr 14409-2025, Sorteringsverksamhet

Försörjningstunnlar

Bakgrund

- Tunnlarna är från 1970- talet resp. 2000-talet, och ska renoveras för att skapa bättre arbetsmiljö. Etapp 1-3.

Tidplan

- 2023-

Miljöaktiviteter

- Masshantering (Etapp 1-2), länsvatten/spolvatten, rivningsavfall

Projektstatus

- Etapp 1-2 avslutat dec. – 24.
- Etapp 3 pågår

Anmälan

- Dnr. 37747-2024, 28 § Efterbehandlingsåtgärd framtagen för etapp 1 och 2
- Slutrapport har lämnats till Länsstyrelsen och ärendet har avslutats

Akvifäranläggningen

Bakgrund

- Under 2023 planerades det för att anlägga en ny värmebrunn nära de befintliga värmebrunnarna VB4 & VB5. Projektet genomfördes inte.

Planeras för 2025

- Ersättning av 3 st varmbrunnar (VB1, VB5, VB6) inom ramen för tillståndet. Nya brunnar behövs då de befintliga är torra eller har fått sämre kapacitet.

Tidplan

- April-augusti 2025 (under banavstängningen av Bana 3).

Projektstatus

- Lokaliseringen av de nya brunnarna är klar. Vissa mindre arbeten kvarstår – VB 1 och VB 6 har driftsatts men inte VB 5.

Anmälan

- De nya borrhålsplaceringar kommer att redovisas i egenkontrollprogrammet.

Spolarbeten vid Bana 3

Bakgrund

- I samband med årets banreparationer kommer delar av dagvattenssystemet att spolas

Tidplan

- Juni – augusti 2025

Miljöaktiviteter

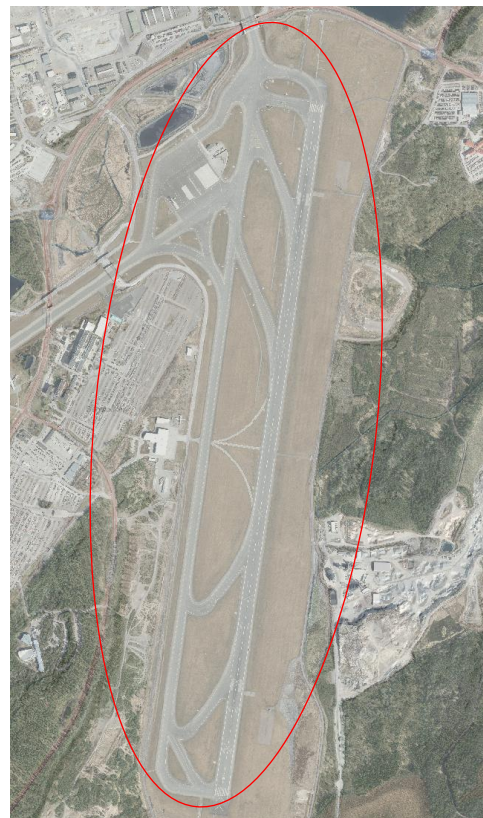
- Hantering av spolvatten/sediment

Status

- Arbetena är avslutade. För närvarande pågår arbete med att sammanställa dokumentation.

Anmälan

- Dnr. 21982-2025, 28 § Efterbehandlingsåtgärd

FATO

Bakgrund

- FATO (Final Approach and Take-off Area) för helikoptertrafik ska byggas söder om Bana 2

Tidplan

- Byggstart sommaren 2025

Miljöaktiviteter

- Masshantering
- Kross- och sorteringsverksamhet för uppkomna massor

Projektstatus

- Arbetena är i slutfasen

Anmälan

- Anmälan om sorteringsverksamhet inlämnad
- Krossning/sortering har inte påbörjats – krossning/sortering planeras till en period mellan december-maj (i anmälan angavs tiden till oktober-december)

ELOS kurvor

Bakgrund

- Breddning av taxibanssystemet för att leva upp till EASA-krav

Tidplan

- Juli – oktober 2025

Miljöaktiviteter

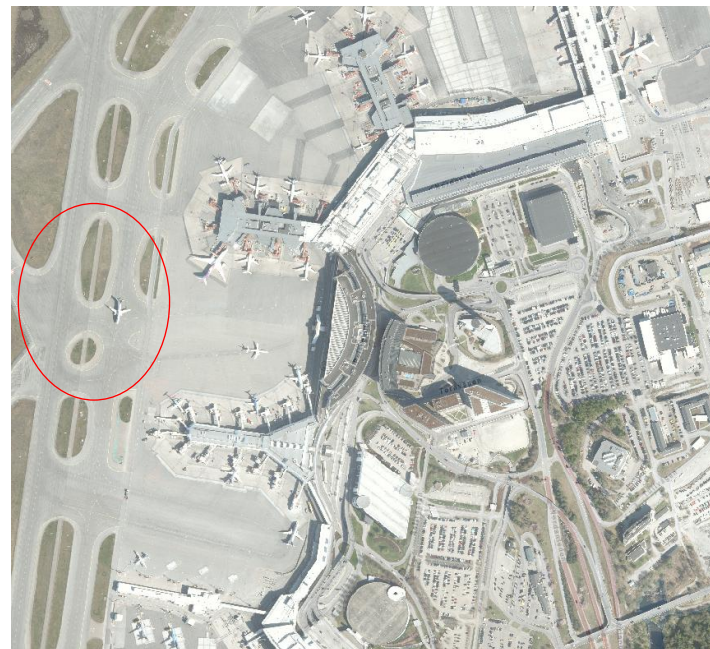
- Masshantering/schaktning/länshållning

Projektstatus

- Arbetena är i slutfasen

Anmälan

- Dnr 27817-2025, 28 § Efterbehandlingsåtgärd

Spolningsarbete samt omkoppling av VA-ledning vid brandövningsplatsen

Bakgrund

- Underhållsarbete omfattande spolning/filmning av VA-ledningar samt omkoppling av VA-ledning till befintlig oljeavskiljare

Tidplan

- Slutet av juni – oktober 2025

Miljöaktiviteter

- Masshantering/schaktning omhändertagande av spolvatten

Projektstatus

- Arbetet är påbörjat (start oktober)

Anmälan

- 28 § Efterbehandlingsåtgärd

Kommande arbeten/projekt

T5 PBI - Pir G

Bakgrund

- Swedavia planerar för byggnation för en ny pir bredvid Pir F, i anslutning till Terminal 5. Byggnationen innebär bl.a. ett ökat antal uppställningsplatser för flygplan i anslutning till den nya piren.
- I Pir G ingår delprojekt: Förberedande arbeten, bl.a. ny Kretsloppscentral, rivning av byggnader, Ramp K.

Tidplan

- Programfas under 2025 - Projektet klart 2033 (?)

Miljöaktiviteter

- Masshantering, avfall, kemikalier, rivning av byggnader, dagvatten, vattendom m.m.

Projektstatus

- Programhandlingsfas (förarbete pågår).

Anmälan

- Aktuellt i senare skede.

T5 PBI – Ny Kretsloppscentral

Bakgrund

- Swedavia planerar för byggnation för en ny pir bredvid Pir F, i anslutning till Terminal 5. Byggnationen innebär bl.a. ett ökat antal uppställningsplatser för flygplan i anslutning till den nya piren.
- I Pir G ingår delprojektet ny Kretsloppscentral

Tidplan

- Byggstart under 2026

Miljöaktiviteter

- Masshantering, rivning av byggnad, dagvatten

Projektstatus

- Projekteringsfas. Markprovtagning kommer att ske.

Anmälan

- Anmälan kommer att lämnas in

T5 PBI - Nya uppställningsplatser, Ramp K

Bakgrund

- Swedavia planerar för byggnation för en ny pir bredvid Pir F, i anslutning till Terminal 5. Byggnationen innebär bl.a. ett ökat antal uppställningsplatser för flygplan i anslutning till den nya piren.
- I Pir G ingår delprojektet Ramp K som syftar till att kompensera för bortfallet av de sju uppställningsplatserna på Ramp G som utgår i och med uppförandet av Pir G.

Tidplan

- Byggstart under 2027

Miljöaktiviteter

- Masshantering, dagvatten, avisning/glykoluppsamling

Projektstatus

- Projekteringsfas

Anmälan

- Anmälan kommer att lämnas in

T5 PBI – Incheckning & Ankommande

Bakgrund

- Om- och eventuellt tillbyggnad för att öka kapaciteten i incheckningshall och ankomsthall Terminal 5

Tidplan

- Ingår i samma program (PBI) som Pir G (ingen detaljerad tidplan framtagna än)

Miljöaktiviteter

- Rivningsavfall vid ombyggnad, ev. masshantering vid tillbyggnad

Projektstatus

- Förstudiearbete startades upp under Q4 2024. Förstudien klar under 2025

Anmälan

- Kan bli aktuellt i senare skede

Angöring

Bakgrund

- Att tillföra den angöringskapacitet som krävs för att möta trafikutvecklingen vid Terminal 5. Kapaciteten omfattar en bättre angöringsprodukt för bussar, taxi och bil.

Tidplan

- Projektet planeras att genomföras i etapper under 2028-2030

Miljöaktiviteter

- Schaktarbeten/masshantering, dagvatten

Projektstatus

- Förstudiearbete pågår, ska vara klar Q1 2026

Anmälan

- Kan bli aktuellt i senare skede

Byte av huvudledningar för spill- och dricksvatten

Bakgrund

- Byte av huvudledningar för spill och dricksvattenvatten söder om bana 1.
Ledningarna är gamla och i dåligt skick. Vidare utredningar kommer att visa om dricksvattenledningen behöver bytas ut.

Tidplan

- 2025 – 2026.

Miljöaktiviteter

- Schaktarbeten/masshantering förmodligen nödvändiga. Fråga om vattenverksamhet ska utredas.

Projektstatus

- Förstudie

Anmälan

- Kan bli aktuellt i senare skede.

Inflygningslinje 19 R (norr om Bana 1)

Bakgrund

- Fundamenten till masterna på inflygningslinjen samt den tillhörande underhållsplattformen har uppnått sin tekniska livslängd och behöver ersättas

Tidplan

- Utredning kring val av teknisk lösning pågår
- Arbeten planeras till tidigast 2026

Miljöaktiviteter

- Masshantering
- Vattenverksamhet ska utredas

Projektstatus

- Förstudiefas

Anmälan

- Kan bli aktuellt i senare skede

Åtgärder på B-glykoldamm

Bakgrund

- Befintlig damm för B-glykol belägen söder om Bana 1 är i behov av ombyggnation då den tekniska livslängden uppnåtts. Utförd förstudie omfattar ombyggnad av damm och tillhörande VA system så som ledningar, pumphus och motorventiler. Förstudien har även gett förslag till en förbättrad tippficka för A-glykolen.

Tidplan

- Arbeten planeras till 2026.

Miljöaktiviteter

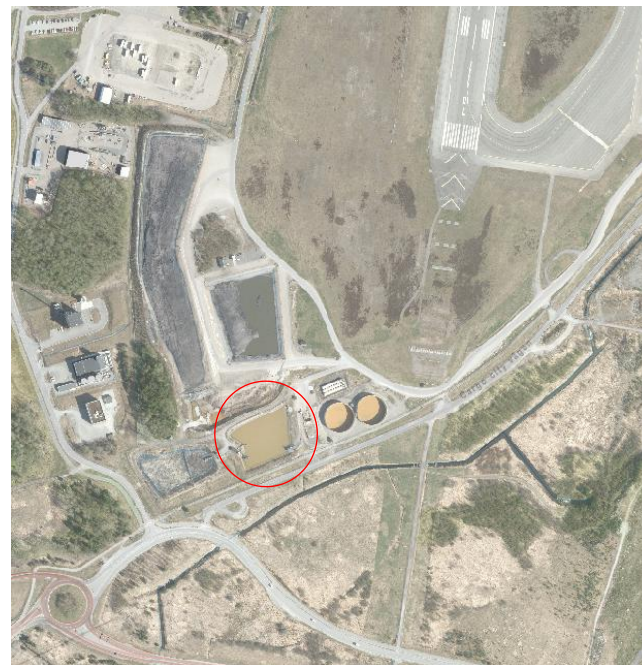
- Masshantering/förorenade sediment.
- Vattenverksamhet ska utredas.

Projektstatus

- Förstudiefas avslutad – projektering inledd.

Anmälan

- Aktuellt i senare skede.

Ny brandövningsplats

Bakgrund

- Ny brandövningsplats för att ersätta befintlig PFAS-förorenad brandövningsplats

Tidplan

- Byggstart under 2026

Miljöaktiviteter

- Artskydd, masshantering, vattenverksamhet m.m.

Projektstatus

- Projektet är i projekteringsfasen.

Anmälan

- Miljöanmälan har lämnats in till Länsstyrelsen.
- Länsstyrelsen har förelagt Swedavia att inkomma med en artskyddsutredning med en bedömning/ställningstagande till föreslagna skydds- och försiktighetsåtgärder.
- Ansökan om förhandsbesked för nybyggnation av verksamhetsbyggnader och verksamhetsområde har lämnats in till Sigtuna kommun. Sigtuna kommun har begärt kompletterande uppgifter i ärendet.
- En artskyddsutredning har genomförts där skyddsåtgärder för fåglar bedömts vara nödvändiga (begränsning av när avverkning får ske, uppsättning av fågelholkar).
- Swedavia har lämnat in begärd redovisning till Länsstyrelsen.

A large commercial airplane is flying directly towards the viewer over a long, straight runway. The runway has white dashed lines in the center and solid lines on the sides. The sky is filled with large, white, fluffy clouds. The ground on either side of the runway is green and flat. The overall scene is bright and clear.

Tack

Uppdatering av kontrollprogram

- Senaste revideringen gjordes 2024-02-01
- Swedavia kommer att revidera kontrollprogrammet under 2025
- Under Q1 identifierades vilka avsnitt som behöver uppdateras. Exempelvis finns behov att uppdatera avsnitten:
 - Flygbuller
 - Kemikalier
 - Utsläpp till vatten
 - Täktverksamhet och Lagringsplats för schaktmassor (tas bort)
- Under Q2-Q3 har arbetet med uppdateringar fortsatt – ambitionen är att ha programmet klart i slutet på oktober
- Uppdateringar ska börja gälla från årsskiftet 2025/2026

Flygbuller och flygvägar

- Idrifttagande av EoR fr.o.m. den 6 oktober 2025
- Reviderat kvalitetssäkringsdokument (2024) för flygbullerberäkningar i Sverige baseras på ECAC Doc 29, fjärde utgåvan.
- Swedavia tillämpar olika beräkningsmetoder beroende på villkorens syfte och innehåll. Utgåva 3 används för jämförelser med tidigare beräkningar, medan utgåva 4 används där standardiserade ECAC-metoder är tillämpliga.

Dagvatten

- Mindre korrigeringar av anläggningsbeskrivningar
- Större omarbetning av provtagningsprogrammet kommer att ske efter att prøvotidsutredningen U4 har handlagts och beslutats i mark- och miljödomstolen

Spillvatten

- Månadssamlingsprov för Måby kommer att baseras på två dygnsprover/vecka istället för dagliga prover. Förändringen bedöms inte göra månadssamlingsprovet mindre representativt
- Avsnittet som berör provtagning efter metallreningsfiltret togs ur drift under 2024 har tagits bort

Grundvatten

- Översyn av grundvattenprovtagningen gjordes av Niras under 2023.
- Kontrollprogrammet kommer att baseras på Niras förslag. Detta innebär att förändringar kommer att ske gällande vilka rör som provtas, provtagningsfrekvens samt vilka parametrar som analyseras.

Akvifäranläggningen

- Uppdatering av kartmaterial som en följd av att nya brunnspaceringar tillkommit inom ramen för befintligt tillstånd

Luft

- Mätning av nedfall av luftföroreningar (försurande och övergödande ämnen) och provtagning av markvatten utgår efter innevarande mätsäsong (Mätningar har ingått i "Krondroppsnätet").
- Utvärdering av mätdata för perioden 2000-2025 har gjorts av IVL.
 - Över hela mätperioden finns inga tydliga samband mellan flygtrafikens omfattning (antal starter/landningar, antal passagerare) och deposition av kväve eller svavel vid Arlanda.
 - De skillnader som fanns runt 2005–2010-talet är borta sedan mer än ett decennium, och dagens nivåer ligger nära bakgrundshalterna i länet.
 - Minskningarna i kväve- och svavelnedfall över tid är generella och följer samma trender som vid andra mätplatser, vilket gör det svårt att särskilja en specifik påverkan från flygtrafiken.
 - Om målet med mätningarna är att direkt koppla till flygplatsens verksamhet kan nyttan ifrågasättas, eftersom resultaten inte visar någon tydlig koppling.
 - Vill Länsstyrelsen bekosta fortsatta mätningar avser Swedavia att bibehålla provytorna.

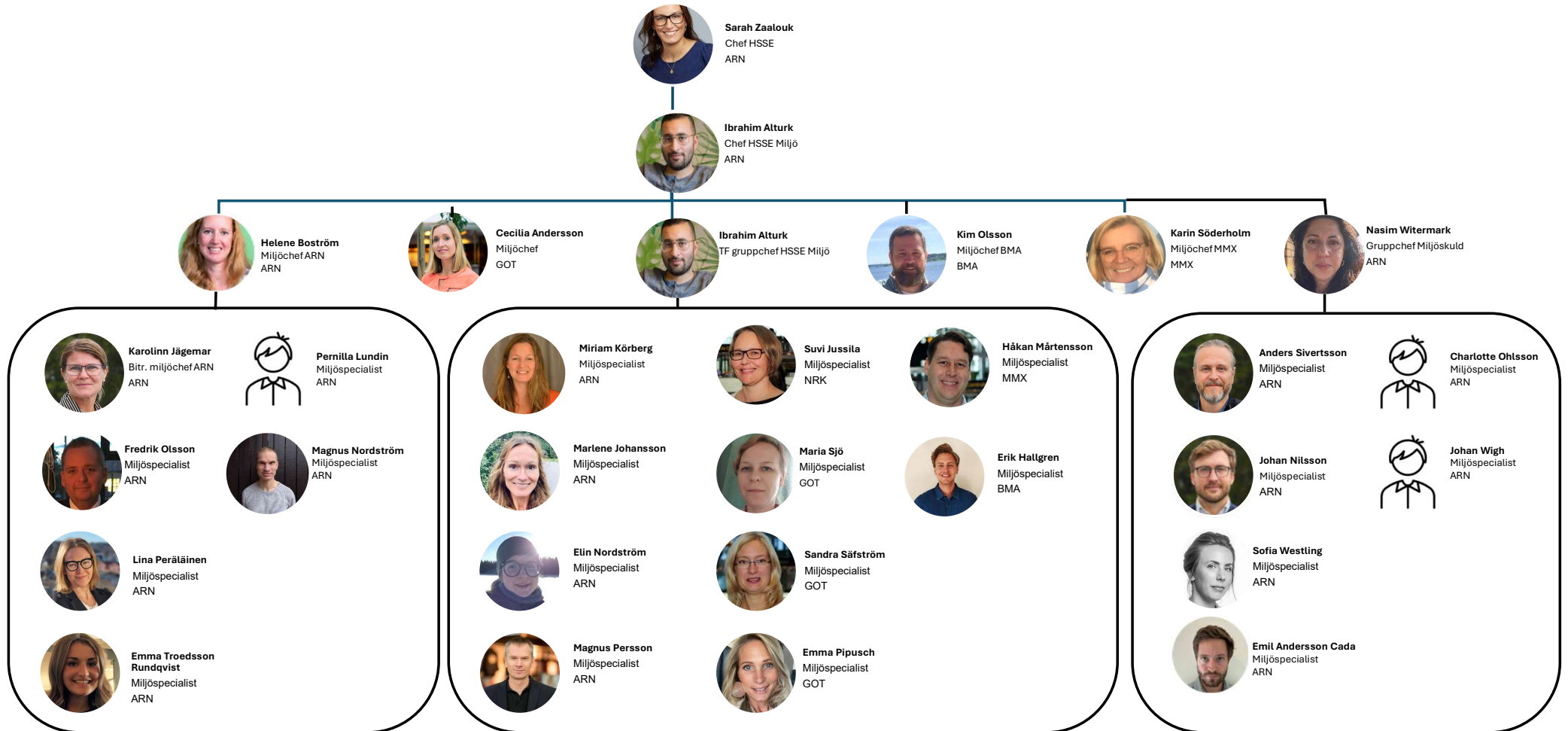
Luft - uppvärmning

- Arlanda Panncentral kommer att tas ur drift vid årsskiftet 2025/2026 och utgår därmed ut kontrollprogrammet. Rivningen av anläggningen kommer högst sannolikt att ske som ett förberedande arbete för Pir G.
- Rapportering avseende utsläpp av växthusgaser kopplat till Arlanda och Kolsta Panncentral kommer att upphöra efter säsongen 2025. Detta baseras på Naturvårdverkets beslut om återkallande av tillstånd till utsläpp av växthusgaser på grund av 95%-regeln (gäller då förbränningen utgörs av 95% biomassa eller mer)

Mark

- Förtydligande avsnitt gällande handlingsplanerna för Arsenik och PFAS

HSSE organisationsträd – Miljö

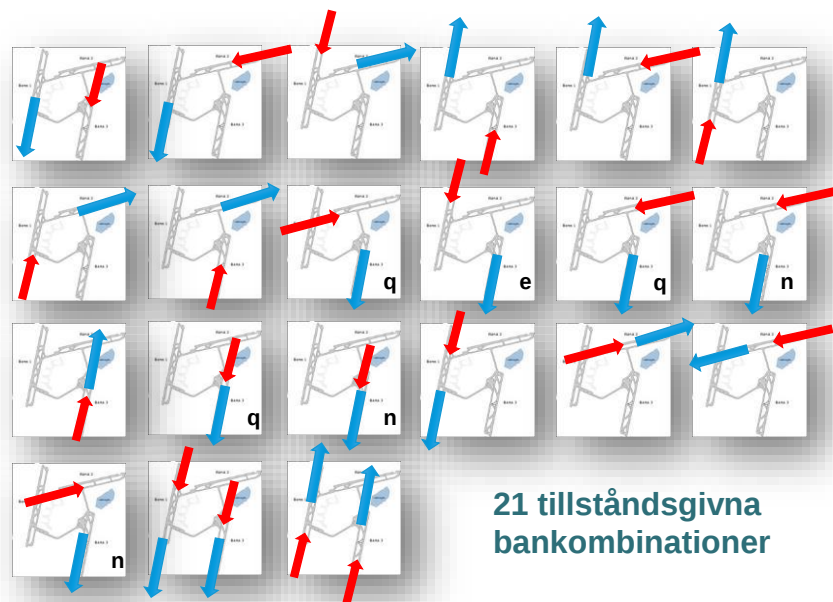

Established on RNP - EoR

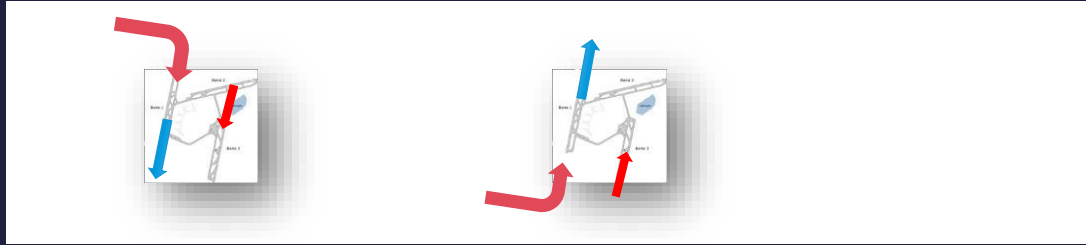
Tillsynsmöte den 8 oktober 2025

Anette Näs
Projektchef planering
Anläggningar & system

Bankkombinationer märkta q, e eller n innehåller utflygningssvägar med olika geografisk dragning.

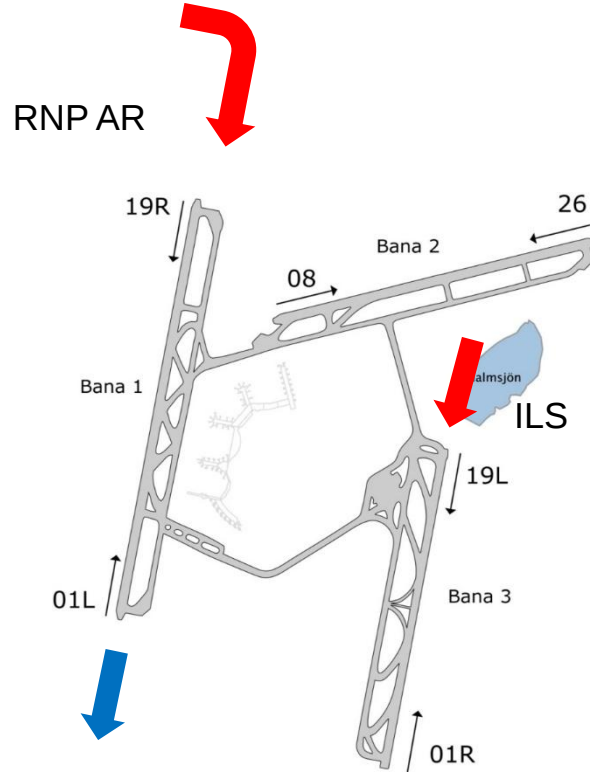
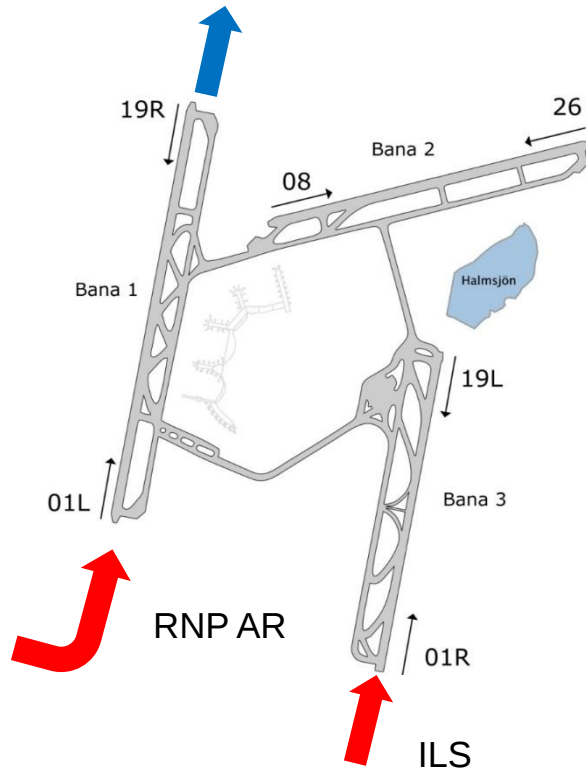

Swedavia har erhållit tillstånd till två modifierade bankkombinationer genom ansökan om ändringstillstånd (lagakraftvunnen 2022) som ger möjlighet till maximalt fem kurvade inflygningar per timme till startbanan – kallas för EoR-konceptet.

EoR var hittills endast implementerat i Kanada (i enlighet med ICAO:s regelverk) och Arlanda blev först i Europa genom driftsättningen den 6 oktober 2025.

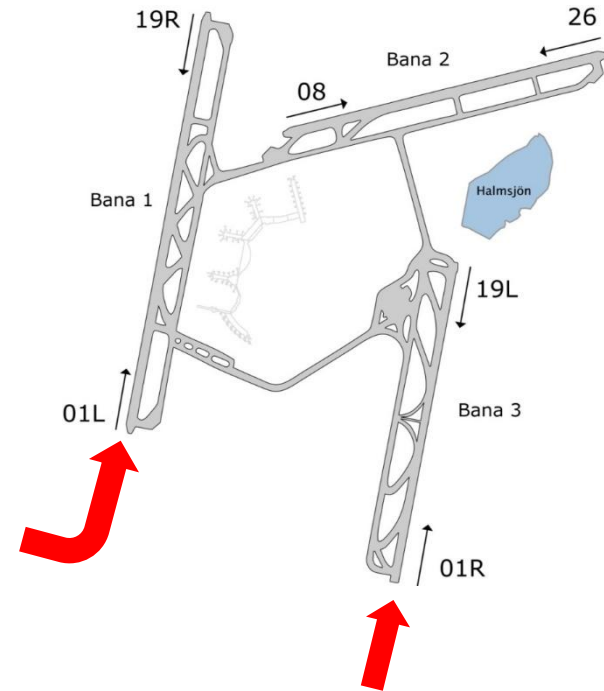
Incitament för kurvade inflygningar (krav enligt villkor 17 i miljötillståndet).

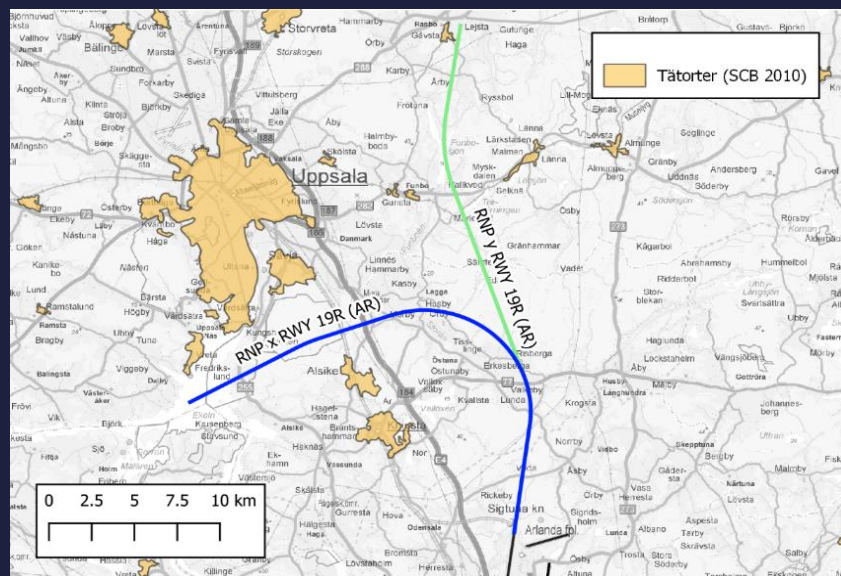
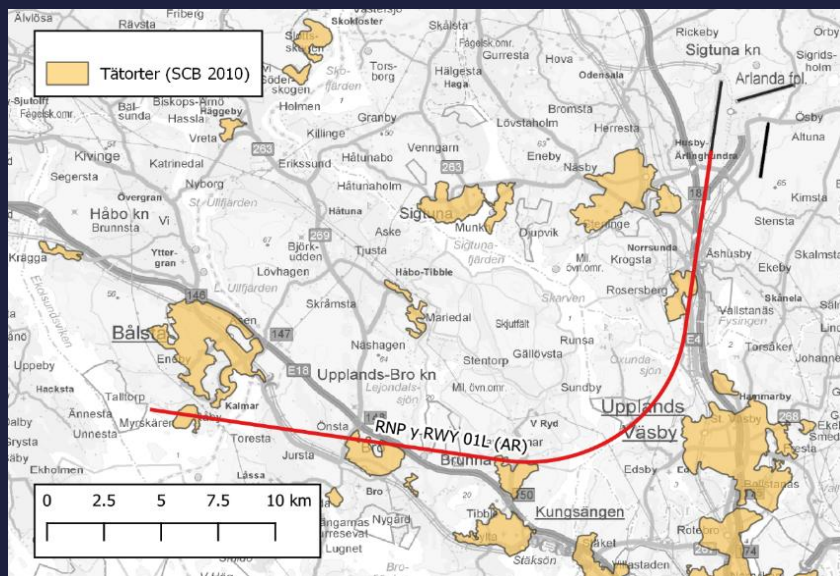
Established on RNP (EoR)

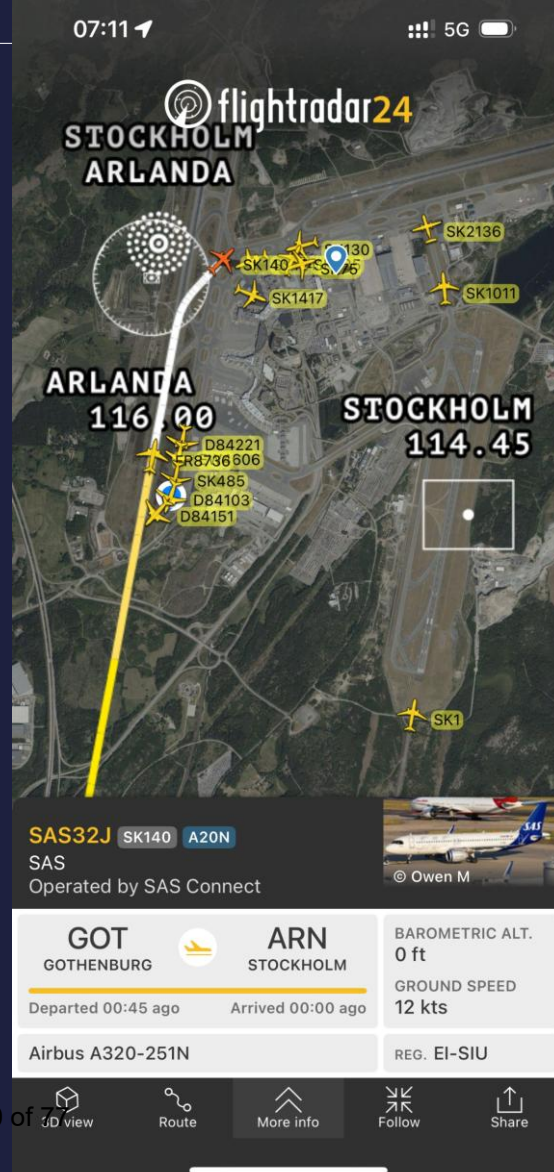
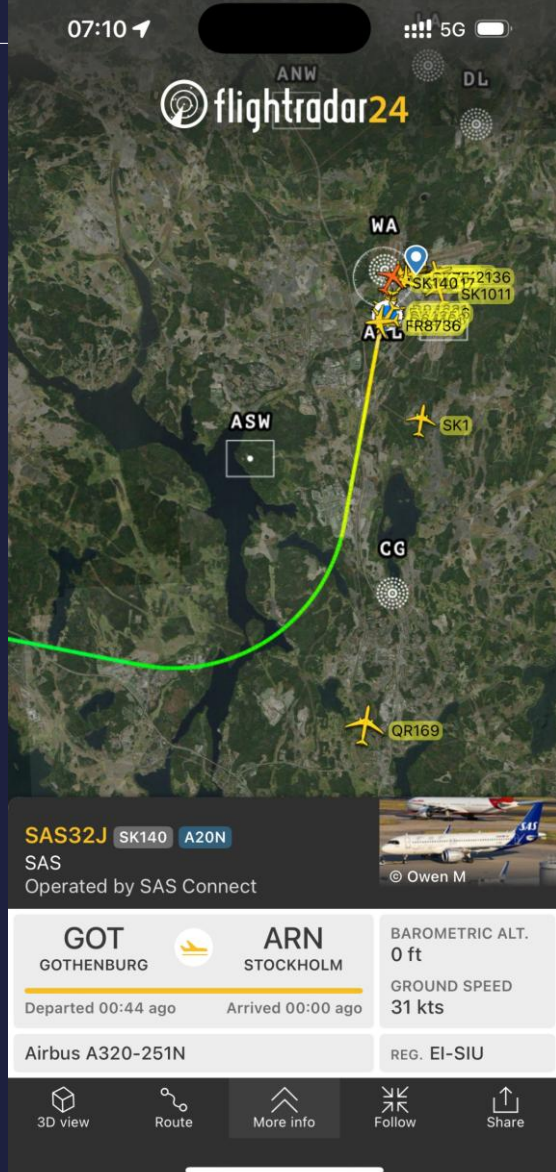

Implementering av EoR den 6 oktober 2024

- Established on RNP (EoR)
- Required Navigation Performance (RNP)
- Authorization Required (AR)
- EoR-konceptet bygger på tillämpning av RNP AR
- Incitament för att erhålla och upprätthålla tillstånd till RNP AR

PROTOKOLL TILLSYNSMÖTE 2025-10-08, STOCKHOLM ARLANDA AIRPORT

Närvarande:

Edvard Petersson, Länsstyrelsen i Stockholms län
Sofia Frankki, Länsstyrelsen i Stockholms län
Maria Höggqvist, Länsstyrelsen i Stockholms län
Fredrik Hellberg, Länsstyrelsen i Stockholms län
Sara Nilsson, Länsstyrelsen i Stockholms län
Angelica Andreasson, Käppalaförbundet
Filip Dillström, Käppalaförbundet
Kaspar Fritz, Sigtuna kommun
Martina Cöster, Sigtuna kommun
Ibrahim Al-Turk, Swedavia
Helene Boström, Swedavia
Karolinn Jägemar, Swedavia
Magnus Nordström, Swedavia
Fredrik Olsson, Swedavia
Johan Nilsson, Swedavia (del av mötet)
Emil Andersson Cada, Swedavia
Nasim Vitemark, Swedavia
Anette Näs, Swedavia
Jakob Björkdahl, Swedavia

Datum för mötet	Klockan	Lokal
2025-10-08	09.00- 12.00	Teams

DAGORDNING

1. Formalia

Presentation av deltagare
Tid för nästa möte 2026-02-11 klockan 9.00-12.00 Plats: Stockholm Arlanda Airport
Genomgång av föregående protokoll samt eventuell återrapportering av tidigare punkter Inga synpunkter meddelades angående föregående protokoll
Nya punkter till dagordningen Inga önskemål om nya punkter till agendan

2. Informationspunkter

Aktuella frågor - Länsstyrelsen i Stockholms län Maria Höggqvist informerar om att Sara Nilsson är ny medarbetare på Länsstyrelsen, hon ersätter Jörgen Bengtsson och kommer bland annat arbeta med bullerfrågor.
Aktuella frågor - Sigtuna kommun Kaspar Fritz informerar att Peter Andersson slutat. Åsa Aalto är nu tf, samhällsbyggnadschef.
Aktuella frågor - Käppalaförbundet Angelica Andersson meddelar att Käppalaförbundet inte har något att redovisa under denna punkt.
Aktuella frågor - Stockholm Arlanda Airport Helene Boström informerar att hon tillträtt som Miljöchef för Arlanda från 1 oktober. Ibrahim Al-Turk har tillträtt som ny chef för HSSE Miljö. Detta inom ramen för en organisationsförändring som trätt i kraft från 1 augusti på Swedavia.

3. Buller och flygvägar

Bullerklagomål

Karolinn Jägemar, Swedavia

Swedavia presenterar:

- Klagomålsstatistik avseende januari till och med september 2025.
- Information om banavstängningar.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 1.

EoR, ett incitament för att skapa fler kurvade inflygningar

Anette Näs, Swedavia

Swedavia presenterar kortfattat om EoR som togs i drift den 6 oktober.

- Swedavia har erhållit tillstånd till två modifierade bankkombinationer vilket ger möjlighet till fem kurvade inflygningar per timme till startbanan.
- Syftet är att effektivisera bananvändningen samt inflygningarna och ge ökat incitament till flygbolagen att söka och upprätthålla tillstånd till kurvade inflygningar, vilket kan leda till en ökad användning.
- Användningen av EoR följs upp i flygvägsuppföljning och redovisas i miljörapporten.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 2.

4. Projekt och kommande arbeten

Information om anmälningsärenden, kommande och pågående projekt (10 min)

Magnus Nordström, Swedavia

- Swedavia informerar kortfattat om pågående projekt, kommande arbeten samt anmälnings- och informationsärenden.

Swedavia kommer inom kort att inkomma med svar på Sigtuna kommuns frågor om bland annat artskydd kopplade till den nya brandövningsplatsen.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 3.

Uppdatering av kontrollprogram Arlanda (10 min)*Magnus Nordström, Swedavia*

Swedavia informerar om status kring arbetet med uppdatering av flygplatsens kontrollprogram:

- Senaste uppdateringen utfördes 2024
- Kontrollprogrammet beräknas vara klart under oktober månad och då skickas in till Länsstyrelsen för beslut.
- Det uppdaterade kontrollprogrammet planeras att tas i drift vid årsskiftet 2025/2026.

Länsstyrelsen återkommer med besked om de vill ta över Swedavias provtagning inom det så kallade Krondoppsnätet.

Swedavia inkommer till Länsstyrelsen med en separat skrivelse om att avsluta Arlanda panncentral.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 4.

5. Mark- och vattenfrågor

PFAS allmänt och reningssteg i Kolsta (10 min)*Emil Andersson Cada, Swedavia*

Swedavia presenterade pågående projekt inom PFAS-arbetet samt tidplaner och uppföljning av skyddsåtgärder.

- Åtgärdsutredning (Fas 3)
- Delrapport för Mark och Hälsa levererat till Länsstyrelsen.
- Skyddsåtgärder; resultat redovisas för vattenrening vid A-Train samt resultat för spillvattenreningen vid Kolsta reningsverk. Nya reningssteget i Kolsta är ej i drift ännu. Nya reningssteget kommer köras parallellt med Flourflok.

I rapporten åtgärdsutredning BÖP önskar Länsstyrelsen att Swedavia förtydligar mängden PFAS vid brandövningsplatsen samt hur stor spridningen är. Diskussion ang. detta tas vidare till separat tillfälle.

TFA i flöden från Arlanda tas med som en punkt på nästa kvartalsavstämning PFAS.

Swedavia skickar bilagor till rapporten inledande åtgärdsutredning BÖP till Länsstyrelsen.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 5+6.

Arsenik handlingsplan*Johan Nilsson, Swedavia*

Swedavia beskriver arbetet kopplat till Handlingsplan arsenik.

- Utredningen går snart in i riskbedömningsblocket
- Aktiviteter som pågår nu, Kombinerad masshanteringsplan och metodbeskrivning för provtagning och hantering av bergmassor. Kompletterande utredningar utförs också, Arsenikutredning i grundvatten och jord söder om bana 1 samt Berg- och grundvattenprovtagning i försörjningstunnlar.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 5+6.

U4*Emil Andersson Cada, Swedavia*

Statusuppdatering delges för arbetet med provotidsutredningen för dagvatten (U4) Utredda och föreslå villkor för dagvattennätet på Stockholm Arlanda flygplats.

Status för projektet sammanfattas nedan:

- Årsrapporter (klar)
- Uppdaterad recipientutredning, klar vecka 41
- Mass- och vattenbalans (klar)
- Miljöriskutredning (klar v 41)
- Föreslagna förbättringsåtgärder (klar slutet oktober)
- Teknisk beskrivning, klar
- Sammanställd redovisning (november)

Utredningen lämnas in till mark- och miljödomstolen till årsskiftet. Redovisning till Sigtuna kommun sker i separat möte.

Underlag till presentationen återfinns i bilaga 7.

6. Övriga frågor

Övriga frågor

-

Protokollförare

Justerad

Karolinn Jägemar
Swedavia ABMaria Högqvist
Länsstyrelsen i Stockholms län

Verifikat

Document ID 09222115557560792727

Dokument

**Protokoll Tillsynsmöte Stockholm Arlanda Airport 10 okt
granskad**
Huvuddokument
6 sidor
Startades 2025-10-27 14:22:33 CET (+0100) av Gertrud
Strömberg Johansson (GSJ)
Färdigställt 2025-10-28 16:57:00 CET (+0100)

Initierare

Gertrud Strömberg Johansson (GSJ)
Swedavia AB
gertrud.strombergjohansson@swedavia.se
+46721580502

Signerare

Karolinn Jägemar (KJ)
Swedavia AB
karolinn.jagemar@swedavia.se
Signerade 2025-10-28 13:51:57 CET (+0100)

Maria Högqvist (MH)
Länsstyrelsen
maria.hogqvist@lansstyrelsen.se
Signerade 2025-10-28 16:57:00 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

